

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 3, TELEFON 55-22 DO 55-26

SLOVENSKI POROČEVALEC

INSEKATNI ODDELEK LJUBLJANA, TELEFON 38-32, 38-33, POSTNI CEKOVNI RAČUN V LJUBLJANI ŠT. 60 4045 08, OGLASI PO CENIKU, MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTNE SLOVENIJE

Poljska ne dvomi, da bo mirovna konferenca potrdila poljsko-nemško mejo, ki je bila določena s potsdamskimi sklepi

Izjave šefa tiskovnega oddelka pri poljskem zunanjem ministru generalu Groszu zastopnikom tiska v Moskvi

Moskva, 11. apr. Šef oddelka za tisk pri poljskem ministru za zunanje zadeve general Viktor Grosz, je imel včeraj tiskovno konferenco, na kateri je očital stališče poljske vlade glede poljsko-nemške meje.

General Grosz je k poizkusu angleškega in ameriškega predstavnika, da bi na seji Sveta ministrov revidirali sklepe potsdamske konference tako, da bi nemške pokrajine vzhodno od Nise ne pripadle Poljski, pripomnil tole:

»Poljska vlada je prevzela te pokrajine na osnovi potsdamskega sporazuma. V tem sporazumu se tudi govori o bivših nemških ozemljih. Vse to dokazuje, da so države — podpisnice potsdamskega sporazuma smatrale to za dokončno ureditev. Potsdamski sporazum in sklepi zaveznikega kontrolnega sveta, so tudi določili, da bo Poljska izselila v Nemčijo vse Nemce, naseljene na tem ozemlju. To je bilo tudi stvarjeno. Z malo izjemo je sedaj vse prebivalstvo s tega ozemlja izseljeno. To preseljevanje se je izvajalo in se izvaja pod nadzorstvom zaveznikega kontrolnega sveta, ki mu je dobro znano, da se Nemci izseljujejo z novega poljskega ozemlja. To tudi jasno dokazuje, da so države podpisnice potsdamskega sporazuma smatrale, to za dokončno rešitev.

Izmed starih prebivalcev na teh ozemljih je ostalo več kakor milijon Poljakov, ki jih Nemci niso mogli sketi stoletja germanizirati. Ta milijon Poljakov je sporedno z ohranjenimi poljskimi imeni mest in vasij živ dokaz, da so to poljske pokrajine.

Poljska na osnovi navedenih namer podpisnikov sporazuma v Jalti in Potsdamu ter na osnovi zgodovinske upravičenosti in nujnosti, da se zadosti potrebam razvoja poljskega naroda, ne dvomi, da bo mirovna konferenca potrdila poljsko-nemško mejo, ki je bila določena s potsdamskimi sklepi.

Gigantski napori poljskega naroda za razvoj tega ozemlja bodo kmalu popolnoma končani. Ponovna naselitev teh pokrajin je bila uresničena samo po zaslugi požrtvovalnega dela poljskega naroda. Vse to je neizpodbiten dokaz, da so postala nova ozemlja v mejah poljske države činitelj v gospodarskem in kulturnem razvoju Poljske, ki daje obnem svoj prispevek k utrditvi miru in gospodarstva po vsej Evropi.

General Grosz je po tej izjavi odgovoril na vrsto vprašanj, ki so mu jih zastavili novinarji. Na vprašanje, kakšen vtis so zapustile v Poljski izjave ministrov za zunanje zadeve, ki se nanašajo na poljsko-nemško mejo, je odgovoril naslednje:

»Po mojem mnenju je zapustila na Poljskem največji vtis izjava Molotova. Čeprav nisem nikdar dvomil nad pomočjo sovjetske vlade, ne bo poljski narod nikdar pozabil jasne, prijateljske in odločne podpore, ki nam jo je na seji Sveta zunanjih ministrov v sredo dala Sovjetska zveza. Tudi smo bili prepričani, da Poljska stoji ob Odrri in Nisi ter ne bo odstopila niti za ped

Varsava, 10. aprila. List »Głos Ludu« je objavil ob izjavi ministra Marshalla, ki jo je podal na predvčerajšnjem zasedanju Sveta ministrov za zunanje zadeve v Moskvi glede zaveznih poljskih mej, članek, v katerem podčrtava, da je Marshall nespornost potrdil kot zaščitnik novega nemškega imperijalizma. List opozarja, da je »New York Times« že pred dnevi objavil izjavo dr. Fritza Eberharta, šefa nemškega urada za zadeve mirovne pogodbe, da ima Nemčija na mirovni konferenci dobre predstavnike in da jo g. Marshall zelo dobro zastopa. Marshall je zares popolnoma zaslužil to pohvalo. Ni težko razumeti, da je njegov nastop o vprašanju poljsko-nemške meje izzval največje navdušenje pri Nemcih. Varovanci gosp. Marshalla nečesto priznati, da je Marshallov napad na poljske zapadne meje taktika, ki hoče v prvi vrsti okrepiti postojanke ameriškega velekapitala na svetu, najmanj pa v največjem delu sveta.

V tem trenutku pa je še mnogo bolj važno, da je Marshall nastopil v Moskvi kot odvetnik nemškega šovinizma, kot odvetnik novega nemškega imperijalizma. Nastopil je kot odvetnik hitlerjevske Nemčije proti Poljski. Kot odvetnik Nemcev je nastopil tudi Bevin, predstavnik Velike Britanije, prav tiste Velike Britanije, za

nas bo podprla Francija, čeprav ni sodelovala pri sklepanju v Potsdamu.

General Grosz je o izjavah predstavnikov Velike Britanije in Amerike, katerih vlade podpirajo Mikolajczyka, izjavil, da bodo tudi te odjeknile na Poljskem. »Te izjave pomanjajo politično smrt Mikolajczyka in njegove stranke. Le-te so zadnji smrtonosni udarec političnemu značaju Mikolajczyka«, — je dodal general Grosz.

Na vprašanje, kaj misli o predlogu ameriškega ministra za zunanje zadeve Marshalla, da bi nekaj poljskih ozemelj vrnil Nemčiji, je general Grosz odgovoril: »O tem ne moremo nobenega kompromisa. Za nas je nemško-poljska meja določena brez nadaljnega razpravljanja.«

General Grosz je nadalje rekel, da b. vsaka izprememba današnje meje v korist Nemčije ne pomenila nič drugega kakor norčevanje iz poljskega naroda. Odstopiti del teh ozemelj Nemčiji bi pomenilo, da bi morala Poljska v resnici plačati reparacije Nemčiji, čeprav je vložila velikanske investicije ter izvršila ogromno delo na tem ozemlju.

General Grosz je nato navedel, da je Poljska izdala za dela na novih zapadnih ozemljih investicije milijardo dolarjev. Nedavno je bila v Poljski izvedena zbirka pomoči za zgraditev teh pokrajin in so zbrali 12 milijard zlotov.

General Grosz je dal novinarjem na razpolago podatke o velikanskih naporih Poljske pri graditvi novega ozemlja. Rekel je, da živi na teh novih ozemljih poleg milijona Poljakov, ki so tuji prej tu živeli, še 4 milijoni in pol Poljakov in okrog pol milijona Nemcev, katerih število pa se stalno manjša. Velikim naporom se moramo zahvaliti, da je bila obnovljena industrija. Od prvega septembra 1945. leta do 1. septembra 1946. leta se je povečalo število tovarn, ki obratujejo, od 373 na 1224. Na tem ozemlju so se naselili poljski kmetje iz osrednjih pokrajin, nato priseljenici iz pokrajine onstran reke Buga, Poljaki iz Jugoslavije, poljski delavci iz različnih evropskih držav in drugi. Površina obdelane zemlje narašča iz dneva v dan. Letošnji spomlad bo obdelanih 2 milijona 100.000 ha zemlje. Na teh ozemljih je odprtih 4005 osnovnih šol s 420.000 učenci in 177 srednjih šol s 27.000 dijak. Otvorjena so vsučeljišča v Wrocławu in Gdansk, višje šole v Gliwicah in Szečcinu. Od leta 1945. izhajajo na teh ozemljih 32 listov in časopisov, otvorjenih je 33 muzejev in 802 knjižnic.

Iz podatkov, ki jih je dal general Grosz novinarjem, je razvidno, da je z napori poljskega naroda zgrajeno na teh ozemljih popolnoma novo življenje. Iz vsega, kar sta poljska vlada in poljski narod doslej napravila na teh ozemljih, kakor tudi iz onega, kar je napravil zavezniki kontrolni svet za izseljevanje Nemcev, je razvidno, da so smatrali vsi organi oblasti, — i poljski i drugi, — da je to dokončno določitev poljsko-nemške meje.

katero so junško umirali leta 1940. poljski letalci, ki jo je napadla hitlerjevska armada. Ni Poljaka, pri katerem ne bi izzvala izjava ministra Marshalla najglobljega gnausa in najostrejših protestov.

Poljsko stališče pa je temu nasprotno naletelo na odločno podporo predstavnika Sovjetske zveze. Predstavnik Francije, ki se še vedno dobro spominja nemške okupacije, je izjavil, da je poljsko-nemška meja vprašanje miru in varnosti v Evropi.

»Močneje kakor vse izjave, nadaljuje list, pa govori stvarnost. O tej stvarnosti je govoril g. Molotov, o njej govorijo milijoni Poljakov, ki so že preseljeni v zapadna področja. O njej govorijo poljski delavci, ki je dvignili iz ruševin in pepela zapadna področja. Svoje misli posvečamo sedaj milijonom teh ljudi, ki obnavljajo zapadna področja. Njihov trud so jamstvo, da so ta področja poljska. Pri tem delu jim mora pomagati ves poljski narod krepkeje kakor doslej.

Se nadalje bomo obnavljali poljska področja, še nadalje je potrebno krepiti značaj teh področij, še nadalje bomo kulturno in gospodarsko razvijali zapadna področja. To bo najboljši odgovor poljskega naroda na nastop g. Marshalla in Bevina.

Poljska stoji na Odrri in Nisi ter ne bo niti za ped od njih odstopila. nemški parlament. Komite je tudi razpravljalo o predlogih za agrarno reformo v vseh okupacijskih področjih Nemčije, svobodo obveščanja in propagiranja demokratičnih idej in so pripravili, ki jih bo dal kontrolnemu svetu in se tičejo načel za izdelavo načrta časne ustave. Predstavniki štirih delegacij so se

sporazumeli, naj kontrolni svet poskrbi, da se podelijo nemskim državljanom osnovne svoboščine, vključujoč svobodo govora, tiska in vere.

Sovjetska delegacija pa je predlagala, naj se kontrolnemu svetu prikaže potreba nadzorstva, da bi vseh teh pravic in svoboščin ne izkoriščali nacisti in militaristi za ponovno oživljenje nacizma in militaristične delavnosti. Francoska delegacija se je strinjala s tem predlogom, vendar so se pred »avniki« Velike Britanije in ZDA upirali sovjetskemu predlogu.

Napačni računi

Koroško slovensko ljudstvo se ne da več variti z izmišljotinami in se bo borilo, dokler ne bo s priključitvijo k Jugoslaviji doseglo svoje nacionalne in socialne svobode

Celovec, 10. apr. »Slovenski vestnik« prinaša članek pod naslovom »Koroška — odskočna deska za napad na Jugoslavijo«, v katerem opisuje veselje koroških Avstrijcev, ko so aprila 1941 prvi prestopili jugoslovansko mejo in širili »velikonemski rajhe«.

V članku je rečeno, da so bili vsi vojaki, policijski in upravni funkcionarji ter učitelji, ki so prišli v Mežiško dolino in na Gorenjsko, izključno Avstrijci. Vsi krajevni voditelji nacistične stranke so bili Avstrijci iz Koroške, iz česar se najbolje vidi, kako so bili koroški Avstrijci prežeti z nacizmom. To je razvidno tudi iz koledarja avstrijskih kmetov iz Koroške, ki je takrat pisal: »Koroški, teji nacionalno in kulturno popolnoma nemški deželi, ki je stoletja izpolnjevala svojo veliko nemško nalogo ter bila vztrajno borbo na meji v obrambo germanstva, je Hitler zaupal nalogo, da po zlomu Jugoslavije napravi Gorenjsko, to staro nemško kulturno in v veliki meri nemško nacionalno ozemlje, spet nemško. Koroška je obmejna straža rajha na jugu in je pri izpolnjevanju svoje naloge odgovorna pred 85 milijoni Nemcev.«

»Avstrijski strokovnjaki iz Koroške« — piše dalje »Slovenski vestnik«, ki so v Saint Germainu poudarjali »nedeljivost Koroške in Karavanke kot naravno mejico, so leta 1941. naenkrat niso očitno dokazovali, da Karavanke prične ovira, ampak most med Koroško in Kranjsko, danes pa nasprotno »isti strokovnjaki za koroška vprašanja« in »znanstveniki« Wutte, Gruber Passinger in njihovi pomagači spet prihajajo s stariimi argumenti o »nedeljivosti Koroške«.

»Slovenski vestnik« opozarja, da se vsa laž in podlost teh znanstvenikov — piše dalje »Slovenski vestnik«, ki so v Saint Germainu poudarjali »nedeljivost Koroške in Karavanke kot naravno mejico, so leta 1941. naenkrat niso očitno dokazovali, da Karavanke prične ovira, ampak most med Koroško in Kranjsko, danes pa nasprotno »isti strokovnjaki za koroška vprašanja« in »znanstveniki« Wutte, Gruber Passinger in njihovi pomagači spet prihajajo s stariimi argumenti o »nedeljivosti Koroške«.

»Slovenski vestnik« opozarja, da se vsa laž in podlost teh znanstvenikov — piše dalje »Slovenski vestnik«, ki so v Saint Germainu poudarjali »nedeljivost Koroške in Karavanke kot naravno mejico, so leta 1941. naenkrat niso očitno dokazovali, da Karavanke prične ovira, ampak most med Koroško in Kranjsko, danes pa nasprotno »isti strokovnjaki za koroška vprašanja« in »znanstveniki« Wutte, Gruber Passinger in njihovi pomagači spet prihajajo s stariimi argumenti o »nedeljivosti Koroške«.

Tako delijo angleške okupacijske oblasti pravico koroškim Slovencem

Celovec, 11. apr. Dne 3. aprila je bil postavljen pred britansko vojaško sodišče v Celovcu organizacijski sekretar okrajnega odbora OF Borovlje tov. Janko Mak, ker ni preprečil nošenja zastave in napisov na prirreditvi OF v Borovljah. Ker mu je bila obtožnica zročena šele na sami razpravi, je tov. Janko Mak zahteval, naj se razprava odloži in se mu da rok za proučitev obtožbe. Razprava je bila preložena samo za nekaj ur. Ko je nato zahteval, naj prilegnejšo k razpravi še nekateri priče, ga je sodišče pridržalo v zaporu. Tov. Mak je od tega dne še ves čas v zaporu in ni nikomur dovoljeno obiskati ga ali razgovarjati se z njim.

Te dni je bila v Celovcu pred britanskim sodiščem razprava proti skupini nacističnih napadalec, ki so 19. marca napadli udeležence anti-fašistične prirreditve v Pliberku. Skupaj z njimi je bil postavljen na zatožno klop Slovenec Kropivnik Franc, ki je v obrambi rnil glavnega napadaleca z nožem. Pred sodiščem se je pokazalo, da je nacistična skupina čakala ob polni v zasedi slovenske anti-fašiste, ki so se vračali s prirreditve, in da jih je pod vodstvom SSovca Ehrenfelderja napadla ter začela pretepati celo žene in otroke. To so pred sodiščem potrdili tudi avstrijski orožniki. Britansko sodišče je obsodilo Ehrenfelderja kot voditelja napada na koroške Slovence na 4 mesece zapore, ostale nacistične na najnižjo kazen. Najvišjo kazen pa je dobil napadeni Slovenec Kropivnik Franc, ki je bil obsojen na 5 mesecev zapore, čeprav je ravnal v silobranu.

Naslednja razprava pred britanskim sodiščem v Velikovu je bila proti Kranjniku Kristofu iz Podaba, ki je bil obtožen, da je nosil 16. marca na prirreditvi v Zeleni Kapli jugoslovansko zastavo. Obtoženi je dejanje priznal in izjavil: »Menim, da nisem napravil ničesar slabega. Mi smo Slovenci in smo se borili pod to zastavo. O priliki britanskega in partizanskega pogreba v Velikovu, ko so bili navzoči tudi angleški oficirji, smo imeli razobešeno tudi jugoslovansko zastavo, pa nam ni rekli nihče ničesar. Kranjnik Kristof je bil obsojen na 2 mesece pogojno za 6 mesecev in na 100 šillingov denarne kazni ali na 14 dni zapore.

Kdo je odgovoren za razmere na Koroškem

Pariz, 7. aprila. List »Regard« razpravlja v zvezi z moskovsko konferenco o položaju v Avstriji ter ugotavlja, da sta že dve leti po osvoboditvi, Avstrija pa je še vedno tam, kjer je bila. O kakšni denacifikaciji ni niti govora. Izmed 600.000 članov nacistične stranke jih je bilo zaprtih komaj 10.000, a še ti so že skoraj vsi zopet na svobodi. Poleg tega je danes v Avstriji, zlasti na Koroškem, še nad pol milijona fašističnih beguncev, po večini iz Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Rumunije. Ti begunci žive povsem svobodno, se bavijo s črno borzo in tvorijo glavni kader kriminalcev. Povrh je danes v Avstriji še vedno nad 10.000 priseljencev rajhovskih nacistov, ki zavzemajo celo vodilne položaje v javni upravi. Spritico tega ni nič čudnega, če se danes znova bohotno širi v Avstriji germanska imperialistična miselnost. Vlada je v rokah istih ljudi, ki so bili s Schuschniggom na čelu grobarji avstrijske republike. Avstrijsko ljudstvo se še danes ne zaveda svoje odgovornosti za sodelovanje v vojni na strani Hitlerja.

Moskva, 11. apr. (TASS) Namestniki ministrov za zunanje zadeve so včeraj nadaljevali razpravljanje o postopku za pripravo mirovne pogodbe z Nemčijo. Seji je predsedoval predstavnik Francije, Sajn Ardouin. Delegacije so vztrajale pri svojih prejšnjih izjavah glede sestave stalnih odborov in pododborov, ki naj jih ustanovi Svet ministrov za zunanje zadeve zaradi proučitve vprašanj v zvezi s pogodbo z Nemčijo.

Angleška pomoč grškim monarhofašistom se nadaljuje

London, 11. aprila. (Reuter) Londonski list »Daily Worker«, ki kritizira v svojem uvodniku ofenzivno monarhofašistične grške vlade proti demokratični armadi, pravi: »To ofenzivo je bilo mogoče pričeti z denarjem, ki ga je izsilila laburistična vlada od britanskega naroda. Britanci so izurili in opremili reakcionarne monarhistične sile. Britanska vojska mislja je sodelovala pri izdelavi glavnih načrtov za operacije. Reakcionarne monarhistične vojske se bori, da bi napravila iz Grčije pekel za delavce, kmete in vse pristaje demokracije, obenem pa raj za pokvarjeni vladajoči razred, ki se je udinjal nacističnim osvajalcem in ki

Zavest, da naše ljudstvo v tej borbi ni osamljeno, mu daje vero in moč, da ga ne bo moglo zlomiti in preplasti nobeno nasilje, kot ga niso mogli uničiti nacistična grozodejstva pred 6 leti. Takrat se je uprlo z orožjem v roki, zabrisalo mejo na Karavanah in izšlo kot zmagovalci iz borbe na strani zaveznikov. Naše ljudstvo bo tudi v bodoče na isti način odgovarjalo na vsako nasilje. Branilo se bo in borilo, dokler ne bo doseglo s priključitvijo k Jugoslaviji svoje nacionalne in socialne svobode.

Angleška pomoč grškim monarhofašistom se nadaljuje London, 11. aprila. (Reuter) Londonski list »Daily Worker«, ki kritizira v svojem uvodniku ofenzivno monarhofašistične grške vlade proti demokratični armadi, pravi: »To ofenzivo je bilo mogoče pričeti z denarjem, ki ga je izsilila laburistična vlada od britanskega naroda. Britanci so izurili in opremili reakcionarne monarhistične sile. Britanska vojska mislja je sodelovala pri izdelavi glavnih načrtov za operacije. Reakcionarne monarhistične vojske se bori, da bi napravila iz Grčije pekel za delavce, kmete in vse pristaje demokracije, obenem pa raj za pokvarjeni vladajoči razred, ki se je udinjal nacističnim osvajalcem in ki

Novo vodstvo Generalne konfederacije dela izključuje iz konfederacije vsak sindikat, ki se ne pokorava njegovim sklepom. Ministrstvo za delo podpira novo sindikalno vodstvo in je odredilo, da morajo delodajalci vsak mesec odvezeti od delavskih in nameščenskih plač po tisoč drahem za sindikalni fond. Če delavec tega zneska ne bi plačal, je odpuščen. V deželji so prepovedani sindikalni sestanki.

Povečalo se je nasilje nad demokratičnimi sindikalnimi voditelji. Samo v nekaj tednih so ob koncu lanskega leta ubili v Larisu 15. v Volusu pa 14 sindikalnih funkcionarjev, ki so bili demokrati. V Atenah sta bila v svojem stanovanju ubita predsednik zveze kinematografskih nameščencev Nvrapoulos in njegova žena. Zaprl so skoro vse demokratične voditelje sindikalnih organizacij po raznih mestih ter jih obsodili ali izgnali. Samo v Solunu so pozaprli nad 30 demokratičnih sindikalnih funkcionarjev.

De Gaulle v boju proti demokraciji

Pariz, 11. aprila. (Tass) Francoski tisk posveča obširne komentarje govoru, ki ga je imel general De Gaulle 7. aprila v Strasbourg. Kakor v svojem prejšnjem govoru v Brunevillu, je general De Gaulle napadel novo francosko ustavo in pozval k ustanovitvi nove organizacije, ki jo je imenoval »nacionalno koncentracijo Francozov«. Kakor je iz De Gaulleovega govora razvidno, naj bi bil cilj te organizacije borba proti današnjim francoskim republikanskim ustanovam in za »globoko državno reformo«. De Gaulle se je dotaknil zunanje politike in izjavil, da so minili časi, ko je »stari kontinent« dejansko gospodaril na svetu in ko je mogla Francija po svoji volji izvajati politiko. »zasnovano na stalnih načelih«. De Gaulle je izjavil, da »sta danes na našem planetu dve ogromni gmoti — Amerika in Rusija«; stvar je opisal kakor da sta ti dve med seboj »avtomatsko konkurentki«, in je dejal, da zahteva tako stanje od Francije, da si prizadeva »popraviti Evropo in jo narediti sporedno z obema gmotama za element ravnotežja«. Obnemem De Gaulle pozval Francoze, naj ostanejo v taboru »zapadnjakov«.

Albansko - angleški spor pride pred mednarodno rzsodišče

New York, 11. apr. Varnostni svet je sklenil poslati pritožbe Velike Britanije proti Albaniji mednarodnemu rzsodišču.

Generalni direktor Unre v Albaniji

Tirana, 10. apr. V Tirano je prispel včeraj z letalom generalni direktor Unre general Roon v spremstvu predsednika evropskega urada Unre, Hamfryja Gala in drugih visokih funkcionarjev te organizacije.

Delo odborov Ljudske skupščine LR Slovenije

Zakonodajni odbor Ljudske skupščine LRS je na svoji drugi seji razpravljal v načelu in v podrobnostih o predlogu zakona o Prezidiu Ljudske skupščine LRS in o predlogu zakona o pooblastilu Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošnji in pritožb. — Zakonodajni odbor Ljudske skupščine LRS je na končnem glasovanju soglasno sprejel navedene zakonske predloge, kakor jih je predložila vlada LRS.

V nadaljevanju svojega dela je Zakonodajni odbor v načelu sprejel predlog zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov ter nadaljuje razpravljanje o tem zakonskem predlogu v podrobnostih.

Odbor za gospodarski plan in finance Ljudske skupščine LRS, ki se je na svoji prvi seji 10. t. m. konstituiral, je na drugi seji 11. t. m. razpravljaj o predlogu državnega proračuna Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1947., o predlogu finančnega zakona za leto 1947. in o predlogu računskega zaključka za leto 1945.

Po razpravi v načelu in v posameznostih je odbor v končnem glasovanju soglasno sprejel predložene zakonske osnutke v obliki, kakor jih je predložila vlada LRS, ter določil za svoje-ga poročevalca ljudskega poslance tov. dr. Kambiča Miho.

Ofenziva monarhofašistčne vojske v Grčiji proti demokratični armadi

Atene, 10. apr. (Tass) Včeraj se je pričel glavni napad vladnih čet proti demokratični armadi Grčije. Vlade čete uporabljajo vsestransko tudi mornarico in letalstvo. Na ozemlje, ki je pod nadzorstvom partizanov, so vrgli iz letal na tisoče letakov s proglasom komandanta monarhofašističnih kopnih sil, ki sodelujejo pri operacijah. V proglasu je med drugim rečeno, da prebivalci ne smejo iz hiš in da bodo vsakega, ki se bo pojavil na cesti ali polju, ubili ne glede na spol in starost.

Ta proglas komandanta je bil odobren na včerajšnji seji grške vlade, katere se je udeležil tudi načelnik generalštaba.

Diplomatski dopisnik lista »Daily Worker« je izjavil, da bodo čez nekaj dni objavljeni sporazumi, ki so bili doslej tajni in po katerih bo Britanija še nadalje financirala in oskrbovala grško monarhofašistično vladno orožje, dokler Grčija ne bo dobila ameriške »pomoči«.

Uradno je britanska pomoč Grčiji prenehala 31. marca, podaljšana pa bo za ves čas, dokler ameriški kongres ne bo sprejel Trumanovega predloga za pomoč Grčiji.

Dopisnik pristavlja, da popravljajo britanske tovarne po izjavah uradnih predstavnikov v Londonu lovska letala za Turčijo in da je Turčija že prejela nad 200 takih letal.

Včeraj so izdali v Londonu poročilo, da bodo morale britanske tovarne morda popravljati tudi letala za Grčijo.

Monarhofašistična nasilja nad grškimi sindikalnimi organizacijami

Moskva, 11. apr. (Tass) Centralni svet sindikatov ZSSR je prejel pismo grških sindikalnih organizacij, v katerem opisuje nasilstva monarhofašistične vlade nad članj sindikalnega demokratičnega gibanja.

Grška vlada je najprej razpustila enotno sindikalno vodstvo, glavni odbor generalne konfederacije dela, nato pa izmenjala vodstva vseh sindikalnih organizacij in imenovala vanje ljudi, ki ne uživajo zaupanja delavcev in celo niso člani konfederacije. Mnogi med njimi so sodelovali s hitlerjevci. Tako je bil n. pr. Mihael Markulati obsojen na 5 let zapore zaradi zveze z nemškimi fašisti, pozneje pa ga je kralj amnestiral in je bil imenovan za predsednika enotnih sindikatov na Kreti. Zaradi podobnega zločina je bil obsojen Vuplostis. Ta je bil prav tako amnestiran s kraljevim odlokom, nato pa imenovan za generalnega sekretarja Enotnih sindikatov na Lesbu. V mestu Larisu so izmenjali vodstvo v 9 sindikalnih organizacijah.

Novo vodstvo Generalne konfederacije dela izključuje iz konfederacije vsak sindikat, ki se ne pokorava njegovim sklepom. Ministrstvo za delo podpira novo sindikalno vodstvo in je odredilo, da morajo delodajalci vsak mesec odvezeti od delavskih in nameščenskih plač po tisoč drahem za sindikalni fond. Če delavec tega zneska ne bi plačal, je odpuščen. V deželji so prepovedani sindikalni sestanki.

Povečalo se je nasilje nad demokratičnimi sindikalnimi voditelji. Samo v nekaj tednih so ob koncu lanskega leta ubili v Larisu 15. v Volusu pa 14 sindikalnih funkcionarjev, ki so bili demokrati. V Atenah sta bila v svojem stanovanju ubita predsednik zveze kinematografskih nameščencev Nvrapoulos in njegova žena. Zaprl so skoro vse demokratične voditelje sindikalnih organizacij po raznih mestih ter jih obsodili ali izgnali. Samo v Solunu so pozaprli nad 30 demokratičnih sindikalnih funkcionarjev.

Stalin je sprejel Harolda Stassena

Moskva, 10. aprila. (Tass) Predsednik ministrskega sveta ZSSR J. V. Stalin je sprejel 9. aprila pomembnega funkcionarja republikanske stranke ZDA g. Harolda Stassena.

V številnih resolucijah Svetu zunanjih ministrov zahteva ljudstvo Slovenske Koroške priključitev k Jugoslaviji

Celovec, 10. aprila. Ljudstvo Slovenske Koroške še vedno pošilja številne resolucije Svetu ministrov za zunanje zadeve, v katerih zahteva priključitev k svoji domovini Jugoslaviji.

Odbori OF, prosvetna društva, odbori Kmečke zveze ter združbe in druge množične organizacije vsak dan pošiljajo resolucije Svetu ministrov za zunanje zadeve.

»Hočemo uživati svobodo, za katero smo krvaveli«

Pokrajinski odbor Zveze mladine za Slovensko Koroško je poslal zunanjim ministrom v Moskvi naslednjo resolucijo:

V imenu vse slovenske mladine na Koroškem se obračamo na Svet zunanjih ministrov in ponovno postavljamo najodločnejšo zahtevo po združitvi z brati v Jugoslaviji. Kot zavezniki smo se borili v oboroženi borbi proti fašizmu in hočemo uživati svobodo, za katero smo krvaveli.

Priključitev k Jugoslaviji je edino pravilna in možna rešitev

Občinski odbor OF v Škofljah je je poslal Svetu ministrov resolucijo, v kateri je rečeno:

»Za je časov Avstro-Ogrske pa vse do danes se borimo za svoji nacionalni obstoj proti nasilni germanizaciji. Ta borba se je zlasti zaostrela od plebiscita do danes. Nekdaj stodontna slovenska občina Škoflje, kakršne so tudi vse ostale na Slovenskem Koroškem, se je borila in se bori tudi danes. Izra prve avstrijske republike se je izvajalo nasilje in so napadali rodoljubne Slovence. Nobene naše priložbe avstrijske oblasti niso upoštevala in na ta način smo ostali popolnoma nezavarovani. Po »slušanju« so nam Nemci odvzeli naše zadrge in prepovedali vsako kulturno dejavnost. Pet družin je bilo izseljenih, številni so bili internirani in zaprti. Od teh se jih več ni vrnilo iz koncentracijskih taborišč. Vsa ta nasilja nas niso prestrašila. Od leta 1942. so naši ljudje stopali v partizane.

Kljub 96% slovenskega prebivalstva nimamo v občinskem odboru slovenskih predstavnikov. Uradni jezik je samo nemščina, napise v slovenskem jeziku je občinski odbor prepovedal. Vsi slovenski napisi na javnih mestih in kazipoli, ki jih je postavila OF, so bili nasilno odstranjeni.

Nacistični elementi nas napadajo. Napadajo naše društvene prostore, pošiljajo nam grozilna pisma in nas kličejo s sramotilnimi imeni. Izmed 94 članov nacistične stranke sta samo dva v taborišču. Tudi trije učitelji so nacisti. Vsi trije so seveda sovražniki Slovencev. Predsednik občine je bil predstavnik nacistične stranke. Voditelj socialistične stranke je bil prejšnji avstrijski ljudski poslanec, voditelj »Heimatschutz«. Še vedno vlada gospodarski vpliv nacistov, trgovcev in industrijev, ki izkoriščajo vsako priliko, da škodujejo Slovincem.

Zaradi takega ravnanja smatramo kot edino pravilno in možno rešitev, da Svet ministrov za zunanje zadeve v Moskvi prizna koroškim Slovincem pravico do priključitve k Jugoslaviji.

»Z lastno borbo smo se osvobodili izpod nacističnega nasilja in zahtevamo priznanje za svoje trpljenje«

Pokrajinski odbor Kmečke zveze za Slovensko Koroško je poslal konferenci zunanjih ministrov v Moskvi naslednje pismo:

Kljub temu, da se je prebivalstvo Slovenske Koroške osvobodilo izpod nacističnega nasilja z lastno borbo, gledajo merodajne oblasti koroške Slovence vedno kot manjvredne avstrijske državljane in jih zadržujejo in uničujejo na gospodarskem področju. Za slovensko kmečko prebivalstvo ni med dobo pod nacizmom in po njegovem vojaškem zlomu nobene razlike. Kot vsa leta prej imajo tudi sedaj nositelji nacionalne mrznje in organizatorji nasilja samo eno stremiljenje — gospodarsko uničenje slovenskega življa in njegovo dokončno iztrebljenje.

Napadi na tečaj, ki jih je priredila Kmečka zveza, dokazujejo, da ne gre za posamezne primere, temveč za akcije organizirane nove fašistične organizacije, ki jo vodijo bivši oficirji, vodje SA in SS, in v kateri so izvrševalci napadov in zločinov nad koroškimi Slovenci domači in izvozniki fašisti. Odgovorne oblasti do danes niso podvezle nobenega odločnega koraka, da bi preprečile in zatrile to fašistično podtalno in napadalno delovanje.

Kmečka zveza za Slovensko Koroško obtožuje deložno in varnostno oblast na Koroškem, ker dopušča delovanje fašističnih in fašistom naklonjenih elementov. Pristanost oblasti gre tako daleč, da namerno dopušča preganjanje slovenskega jezika ter gospodarsko in kulturno udejstvovanje. Celo napraviteljno kmečko strokovno vzgojo skušajo onemogočiti fašistični elementi ob podpori oblasti. S to ugotovitvijo in izjavo se obrača Kmečka zveza za Slovensko Koroško na konferenco Svetu zunanjih ministrov v Moskvi in apelira v imenu kmečkega prebivalstva, da zavezniki predstavnikov upoštevajo te zahteve in priznajo trpljenje desetletij na način odločno borbo na ta način, da pravno rešijo koroško vprašanje s priključitvijo Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

Na svoji zemlji hočemo biti svoj gospodar!

Prebivalstvo iz Reberce in Suhe pri Železni Kapli je poslalo konferenci zunanjih ministrov v Moskvi naslednjo resolucijo:

Fašisti in šovinisti nas psujejo, češ, da smo izdajalci ker se odločimo zavestno, da smo Slovenci. Mi pa poudarjamo, da so ravno oni tuji na naši slovenski zemlji in ker hočemo biti na svoji zemlji sami svoji gospodarji, želimo tem bolj priključitve k Jugoslaviji.

Prebivalci iz Encelne vasi so pisali konferenci zunanjih ministrov v Moskvi:

Naše žrtve ne smejo biti zaman

Skupno smo trpeli, žrtvovali in želi uspehe v naši borbi. Skupno smo dvignili zastavo na osvobojenem ozemlju Slovenske Koroške. Skupno hočemo na tem ozemlju uživati svobodo. Naše žrtve ne smejo biti zaman. Naše žrtve so padle za našo obstoj, za našo svobodo, ki je le v združitvi z ostalimi bratskimi narodi v Ljudski republiki Sloveniji.

Zavedamo se svojih pravic in borili se bomo zanje

Antifašistično prebivalstvo Bele pri Železni Kapli je poslalo konferenci zunanjih ministrov v Moskvi resolucijo, v kateri poudarja med drugim:

Borili smo se z orožjem v roki na strani ostalih slovenskih narodov proti nacizmu. Samo naša vas Bela je dala 41 partizanov. V koncentracijskem taborišču je bilo iz Bele 12 oseb. Pod najtežjimi pogoji smo podpirali narodno osvobodilno borbo, medtem ko so nas izdajalci domači izdajalci, ki se sedaj proglašajo za »domovini zveste Avstrijce. Naše žrtve so nam bojni klic. Zavedamo se svojih pravic in borili se bomo zanje, dokler ne bodo dosegli kljub vsem naklepom in zločinom antidekretativnih elementov.

Obstoj koroških Slovencev se lahko zamčji samo s priključitvijo Jugoslaviji

Resolucija krajevnega odbora OF za občine Št. Ilj, Deščice, Loče in Pulpače konferenci zunanjih ministrov v Moskvi poudarja:

Prebivalstvo na področju našega krajevnega odbora Osvobodilne fronte je slovensko. Na našem ozemlju je le 10% Nemcev, ki so se pa vsi šele v zadnjem času priselili. Naša občina je prva vpeljala slovensko uradno

Prebivalstvo ob severni meji zahteva pravično mejo z Avstrijo

Krivice, ki so jih napravili pri razmejitvi leta 1918, se morajo brezpogojno popraviti

Prebivalstvo ob naši severni meji zasleduje z veliko pozornostjo potek moskovske konference in razprave o mirovni pogodbi z Avstrijo. Enodušna želja vsega obmejnega prebivalstva je, da se popravijo krivice, ki so se zgodile pri razmejitvi leta 1918. Takrat so bili mnogi obmejni kraji, čeprav so povsem slovenski, raztrgani in razkosani, tako da je mnogim posestnikom ostala hiša na eni, zemlja pa na drugi strani meje. Pri Sv. Duhu na Ostrmem vrhu so šli celo tako daleč, da so potegnili mejo po sredini cerkve, tako da je ena polovica avstrijska, druga pa jugoslovanska.

Prav posebno pereče je to v tako imenovanem radgonskem kotu in pri Lučanah, kjer so popolnoma slovenski kraji, ki so jih leta 1918. nasilno odcepili od slovenskega ozemlja in jih prepustili proti volji ljudstva Avstriji. Jugoslovanska vlada je v svoji spomenici Svetu zunanjih ministrov upoštevala željo tega prebivalstva in zahtevala, naj se tudi na tem področju popravijo meje med Jugoslavijo in Avstrijo.

Prebivalstvo teh obmejnih krajev se zato živo zanima, kako bo urejena ta zadeva na konferenci v Moskvi. Zadržne dni so bila števila zborova.

Koroški nacisti dobivajo podporo, žrtvam fašizma pa jo odklanjajo

Celovec, 11. aprila. Pristranost koroških oblasti se ne kaže samo v preganjanju zavednih demokratov in antifašistov, marčev tudi pri delovanju podpor. Po zakonu o vojnih žrtvah bi morali dobiti podporo vsi, ki so bili preganjeni pod nacističnim režimom ali so trpeli škodo zaradi zapora, internacije ali izselitve. Na Koroškem bi prišel ta zakon v poštev v glavnem za koroške Slovence, to pa sedanjim koroškim oblastnikom ne gre v račun. Zato izvajanje tega zakona na vse mogoče načine sabotirajo in izigravajo. Slovencem z najrazličnejšimi izgovori odklanjajo potrdila, ki so potrebna, da bi se mogli okoristiti s tem zakonom.

Značilen je primer antifašista in partizanskega borca Franca Grafliingerja iz Podjubelja. Grafliinger se je aktivno boril proti nacifašizmu in je padel nekaj dni po kapitulaciji Nemčije v borbi proti umikajočim se SS-oddelkom in fašističnim beguncem. Zapustil je ženo in tri otroke. Vdova je v smislu zakona o vojnih žrtvah prosila za potrdilo, da je njen mož padel kot aktiven borec proti nacizmu, koroška deželna vlada pa je prošnjo odbila z utemeljitvijo, da prosilka ne more dokazati, da je njen mož »trpel škodo iz političnih razlogov.« Zakonca Jurij in Barbara Zupanc iz Obirakega sta bila mnogo mesecev v koncentracijskem taborišču in sta se ob zlomu Hitlerjeve Nemčije vrnila. Zaradi visoke starosti sta oba po-

vanje na Koroškem, ki ga je pa po prvi svetovni vojni koroška deželna vlada prepovedala. Kljub vsemu preganjanju slovenskega prebivalstva naša občina ni klonila. Množično je sodelovala v narodno osvobodilni borbi. Naša občina je ponosna na to, da je dala za svobodo 16 žrtve. Arretacije, hišne preiskave, zapiranje in preganjanje Slovencev s strani zasedbene in avstrijske oblasti je dalo fašističnim elementom povod, da so prišli z znanimi metodami nasilja in terorja. Zato zahtevamo, da se zamčji obstoj koroških Slovencev v priključitvi k materinskemu narodu v Ljudski republiki Sloveniji.

Plebiscitna goljufija se ne sme ponoviti

V pismih, ki so jih poslali Svetu ministrov številni posamezni koroški Slovenci, je mnogo podrobnih opisov trpljenja in borbe koroških Slovencev v Avstriji. Med drugimi je dolgoletni župan Loge vesi na Vrbskem jezeru poslal Svetu ministrov naslednjo izjavo:

Podpisani Matevž Rajner, dolgoletni župan občine Loga ves na Vrbskem jezeru, smatram za svojo dolžnost, da vam podam naslednjo izjavo: Italijanski princ Livio Borghese, šef italijanske delegacije v plebiscitni komisiji leta 1920, ki je bil glavni zagovornik priključitve Slovenske Koroške k Avstriji, je junija 1946 izjavil: »Storil sem vse, da je Koroška s plebiscitom pripadla k Avstriji.« Nadalje je dejal, da je bila to samo njegova zasluga in da je na to posnošen.

Z imenovanim princem sem stalno v sosesčini in v zasebnih razgovorih mi je kot dolgoletnemu županu marsikaj povedal, kako je bila storjena velika krivica koroškim Slovincem. Rekel je tudi, da bi tukajšnje ljudstvo rado prišlo v Jugoslavijo že leta 1920.

Omenjeni princ je dobil od »Heimatschutz« za svoje zasluge lepo vilo ob jezeru in umetniško izdelano cigaretno dozo.

Ta izjava vodilnega plebiscitnega funkcionarja za Avstrijo jasno dokazuje, kako je bil plebiscit velika prevara na škodo koroških Slovencev.

Ako bodo na sedanjih konferenci vnovi poizkušali naglašati pravičnost plebiscita, sem mnenja, da mora konferenca upoštevati tudi to moje izjavo. Koroškim Slovincem se ne sme napraviti ista krivica, ampak se mora ravnati pravično tako, da se bomo enkrat za vselej znebili Avstrije in se priključili k materi domovini.

Stavka telefonskih delavcev v Ameriki se nadaljuje

Washington, 10. apr. Splošna stavka telefonskih delavcev v Združenih državah se nadaljuje. V državi New Jersey je bil večer sprejet zakonski osnutek, s katerim se določajo globe in arretacije telefonskih delavcev, ki bi nadaljevali stavko. V tem zakonskem osnutku se določata za stavkujoče kazni odve. Ma prostosti do 30 dni in globa do 500 dolarjev za vsak dan v stavki. Posredovanje v delovnih sporih se proglašaja za obvezno.

Associated Press poroča o vplivu, ki ga ima stavka na telefonski promet, in ugotavlja, da so najtežje prizadete mednarodne telefonske zveze in da so telefonski razgovori kljub avtomatskim telefonskim centralam skrčeni na petino.

Mehiški delavci za stavkujoče v Severni Ameriki

New York, 11. apr. Iz Mehike poročajo, da je objubil nacionalni sindikat telefonskih delavcev Mehike moralno in gmotno pomoč telefonskim delavcem ZDA, ki stavkajo. V tem sindikatu se včlanjeni vsi delavci mehiške telefonske družbe, zaposleni pri telefonskih zvezah Mehike z Združenimi državami.

Pomanjkanje jekla v britanskih ladjedelnicah

London, 10. aprila. Zaradi zmanjšane količine jekla v prvem tromesečju tega leta razpoložajo britanske ladjedelnice samo s 50% potrebnega jekla. Ladjedelnice tudi pričakujejo, da se jim bo zmanjšalo dodeljevanje lesa za 20%.

New York, 10. aprila. Poslovni krogi v New Yorku menijo, da bo morala industrija jekla v ZDA ustaviti delo ob koncu meseca. Zaradi prekinitve pogajanj z delavci za ureditev mezd so delnice na borzi v terek zelo padle.

Umetno vzdrževanje visokih cen za kmetijske prideleke

Washington, 11. apr. Ameriška vlada namerava porabiti v 12 mesecih od 1. julija dalje 160 milijonov dolarjev, da bi umetno vzdrževala odrejane visoke cene za kmetijske prideleke in živila. Da se cene kmetijskih pridelkov umetno določajo, je najboljše dokaz to, da je kmetijsko ministrstvo kupilo velikanske količine krompirja za 8 milijonov dolarjev, nato pa ga pustilo zgniti, samo da bi se obdržala cena krompirja. V proračunskem predlogu predsednika Trumana je tudi postavka 37 milijonov dolarjev za nakup krompirja, da bi se nadalje obdržala umetno določena visoka cena za krompir.

Združitev KP Bavarsko z etno socialistično stranko Nemčije

Berlin, 11. apr. Ljst »Vorwärts« poroča, da je bila na kongresu KP Bavarske v Monakovu sklenjena združitev z etno socialistično stranko Nemčije.

Ostra kritika v ameriškem kongresu o Trumanovem načrtu za pomoč Grčiji in Turčiji

Washington, 10. aprila. (Tass) Večraj je bila zadnja javna seja odbora predstavniškega doma za zunanje zadeve, ki je proučeval osnutek zakona o pomoči Grčiji in Turčiji.

Clan uprave »Nacionalnega sveta ameriško - sovjetskega prijateljstva Korlyš Lamont je izjavil, da načrta o pomoči Grčiji in Turčiji ni mogoče moralno opravičiti v luči današnjih obveznosti ZDA, ker se mimo organizacije Združenih narodov in izraža enostransko stališče glede avtoritete OZN.

Program pomoči Grčiji in Turčiji, — je dejal Lamont, v resnici predlaga, naj se Združenim državam prizna pravica odločati, kakšno obliko vlade naj bi imeli drugi narodi. Omenil je neutemeljene trditve, da je baje treba zakonski osnutek sprejeti zaradi »zunanjega pritiska na Grčijo in Turčijo«, ter je poudaril, da si Varšovski svet postavlja za cilj »ureditve takega položaja, če obstoja. Lamont je grajal Vandenbergov predlog k zakonskemu osnutku o pomoči Grčiji Turčiji ter je opozoril, da poizkuša Vandenberg s svojim predlogom

ustvariti vtis, da sprejete zakon-ske osnutka o pomoči Grčiji in Turčiji ne spreminja stališča ZDA do organizacije ZN. Vsaka pomoč s strani ZDA, — je rekel Lamont — se mora dati samo preko organizacije ZN.

Predstavnik »Nacionalne zveze farmarjev« v drugih organizacijah se je izrazil v istem smislu. Vztrajali so na tem, naj se zadeva izroči v obravnavanje organizacije ZN.

Predstavnik »Nacionalne zveze farmarjev« Smith je izjavil: »Trumanova poslanica je višek politike enostranskih akcij, ki se vodijo že šest mesecev glede Bližnjega in Srednjega Vzhoda.«

Včeraj je ameriški senat, potem ko je sprejel dva predloga drugorazrednega pomena k zakonskemu osnutku o pomoči Grčiji in Turčiji, nadaljnje razpravljanje odložil na danes.

Na dopoldanski seji senata je republikanec Boosfield iz Južne Dakote nastopil proti Trumanovemu načrtu. Boosfield je izrazil bojazen, da

bi »poizkusi ZDA, vmešavati se v notranje zadeve Grčije in Turčije, neizogibo privedi do nove vojne. Izrazil je obžalovanje, ker Truman svojo programa ni prej predložil organizaciji ZN, in je dejal, da bi bila »resna napaka, če bi ZDA začele izvajati tak program v Vzhodni Evropi.«

Trumana mika strateški pomen grških otokov

London, 11. apr. Predsednik lige za demokracijo v Grčiji lord Strabloy je izjavil, da je sedanji položaj v Grčiji zelo nevaren. »Vsa zgodovina dokazuje, da se zunanji poizkusi, da bi se kakaj delželi vsilila posebna vrsta vlade, neizogibno končajo z neuspehom. Glede na ameriške načrte v Grčiji je dejal, da bodo ZDA izvajale tako politiko brez dvoma zaradi tega, ker so grški otoki velikega strateškega pomena za sredozemske pomorske poti.

Na sestanku lige je bila sprejeta resolucija, v kateri se obsoja sedanji režim v Grčiji, zahteva umik britan. kšič. sestava demokratične reprezentativne vlade in izvedba novih volitev.

Priprave za ustanovitev mednarodne zdravstvene organizacije

Zenova, 11. aprila. V začetku meseca se je pričelo v Zenevi tretje zasedanje začasne komisije OZN za zdravstvo pod predsedstvom jugoslovanskega delegata dr. Andrije Štamparja. Komisija ima nalogo, da izvede potrebne priprave za svetovno konferenco za zdravstvo, ki naj bi se sestala, ko bi zadostno število držav — najmanj pa 26 — pristalo na ustanovitve svetovne zdravstvene organizacije.

Zasedanje začasne komisije se je pričelo v navzočnosti predstavnikov Jugoslavije, Avstralije, Brazilije, Kanade, Kitajske, Egipta, Francije, Indije, Mehike, Holandije, Peruja, Velike Britanije, ZDA in Venezuele. med zasedanjem samim pa je prispele tudi delegat Sovjetske zveze dr. Kolesnikov.

Na prvi plenarni seji, ki ji je prisostvoval, je imel sovjetski delegat dr. Kolesnikov govor, v katerem je poudaril potrebo, da se ustanovi mednarodno zdravstvena organizacija in objubil polno podporo Sovjetske zveze.

Začasna komisija je nato poslušala več poročil svojih podkomisij.

Primer nepravilne sodbe

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila 9. aprila razprava proti razpečevalcem ponarejenih tisočdinarskih bankovcev. Vseh pet obtožencev je bilo obtoženih, da so sprejeli od po-beglih narodnih izdajalcev in vojnih zločincev, ki so našli zatočišče v jezujski kasarni v Celovcu in drugje na Koroškem, ponarejene bankovce, jih nato vtihotaljali preko meje v našo državo, kjer so jih skušali spraviti v promet kot pristne.

Prvoobtoženka Bolgarka Ivanova je vao okupaciji bila v Nemčiji v raznih službah in se sedaj stalno družila z različnimi vojnimi zločinci, ki so pobegnili v Avstrijo, in bila z njimi v najtesnejših prijateljskih odnosih. Med temi je bil tudi znani vojni zločinec Mernehich Faddl, o katerem je obtoženka vedala, da se poklicno peča s ponarejanjem denarja. To je priznala tudi med razpravo samo. Obtoženka je pet prikritih bankovcev skušala izmenjati pri Demarnem zavodu v Zagrebu, kar je preprečila pazljivost poslujočega blagejnika.

Ostali obtoženci so prav tako sprejeli denar od različnih jugoslovanskih vojnih zločincev in ga na skrivaj vtihotaljali v našo državo. Čeprav so na razpravi sami priznali, da so se jim zdeli bankovci sumljivi, vendar niso obvestili organov ljudske oblasti, temveč so ponarejeni denar skušali spraviti v promet.

Na razpravi so obtoženci priznali, da so dalj časa vzdrževali stike z vojnimi zločinci, kar je jasno ugotovila že obtoženka. Priznali so, da se čut jo krive v smislu obtožbe. Na razpravi so tudi izjavili, da so jim vojni zločinci dajali denar v prisotnosti angleških oficirjev. Javni tožilec je v obtožnici ugotovil, da so dajali v promet ponarejeni denar kot pristen in s tem izvršili dejanje, ki je imelo za cilj, oškodovanje narodno - gospodarskih korist in ogražanje državne gospodarske politike. Ovrgl je izgovor obtožencev, da niso vedeli, da je denar ponarejen. Celo obramba je smatrala postopanje obtožencev za malomarnost in pledirala za milo kazni.

Javni tožilec je zahteval strogo kazn za tiste, ki so morali vedeti, da prenašajo ponarejen denar. Predlagal pa je milo kazno za tiste, ki so bili le slepo orodje zločinske ponarejalvske tolpe in pri katerih obstoja možnost, da niso vedeli, da je denar ponarejen.

Kljub vsemu temu senat pod pred-sedstvom sodnika Štefana Šlosarja in sodnikov Radoslava Piškurja ter Viktorja Campe ni našel razloga, da jih obsoadi. Tako razsodbo omenjenih sod-

Primer nepravilne sodbe

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila 9. aprila razprava proti razpečevalcem ponarejenih tisočdinarskih bankovcev. Vseh pet obtožencev je bilo obtoženih, da so sprejeli od po-beglih narodnih izdajalcev in vojnih zločincev, ki so našli zatočišče v jezujski kasarni v Celovcu in drugje na Koroškem, ponarejene bankovce, jih nato vtihotaljali preko meje v našo državo, kjer so jih skušali spraviti v promet kot pristne.

Prvoobtoženka Bolgarka Ivanova je vao okupaciji bila v Nemčiji v raznih službah in se sedaj stalno družila z različnimi vojnimi zločinci, ki so pobegnili v Avstrijo, in bila z njimi v najtesnejših prijateljskih odnosih. Med temi je bil tudi znani vojni zločinec Mernehich Faddl, o katerem je obtoženka vedala, da se poklicno peča s ponarejanjem denarja. To je priznala tudi med razpravo samo. Obtoženka je pet prikritih bankovcev skušala izmenjati pri Demarnem zavodu v Zagrebu, kar je preprečila pazljivost poslujočega blagejnika.

Ostali obtoženci so prav tako sprejeli denar od različnih jugoslovanskih vojnih zločincev in ga na skrivaj vtihotaljali v našo državo. Čeprav so na razpravi sami priznali, da so se jim zdeli bankovci sumljivi, vendar niso obvestili organov ljudske oblasti, temveč so ponarejeni denar skušali spraviti v promet.

Na razpravi so obtoženci priznali, da so dalj časa vzdrževali stike z vojnimi zločinci, kar je jasno ugotovila že obtoženka. Priznali so, da se čut jo krive v smislu obtožbe. Na razpravi so tudi izjavili, da so jim vojni zločinci dajali denar v prisotnosti angleških oficirjev. Javni tožilec je v obtožnici ugotovil, da so dajali v promet ponarejeni denar kot pristen in s tem izvršili dejanje, ki je imelo za cilj, oškodovanje narodno - gospodarskih korist in ogražanje državne gospodarske politike. Ovrgl je izgovor obtožencev, da niso vedeli, da je denar ponarejen. Celo obramba je smatrala postopanje obtožencev za malomarnost in pledirala za milo kazni.

Javni tožilec je zahteval strogo kazn za tiste, ki so morali vedeti, da prenašajo ponarejen denar. Predlagal pa je milo kazno za tiste, ki so bili le slepo orodje zločinske ponarejalvske tolpe in pri katerih obstoja možnost, da niso vedeli, da je denar ponarejen.

Kljub vsemu temu senat pod pred-sedstvom sodnika Štefana Šlosarja in sodnikov Radoslava Piškurja ter Viktorja Campe ni našel razloga, da jih obsoadi. Tako razsodbo omenjenih sod-

Primer nepravilne sodbe

Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila 9. aprila razprava proti razpečevalcem ponarejenih tisočdinarskih bankovcev. Vseh pet obtožencev je bilo obtoženih, da so sprejeli od po-beglih narodnih izdajalcev in vojnih zločincev, ki so našli zatočišče v jezujski kasarni v Celovcu in drugje na Koroškem, ponarejene bankovce, jih nato vtihotaljali preko meje v našo državo, kjer so jih skušali spraviti v promet kot pristne.

Prvoobtoženka Bolgarka Ivanova je vao okupaciji bila v Nemčiji v raznih službah in se sedaj stalno družila z različnimi vojnimi zločinci, ki so pobegnili v Avstrijo, in bila z njimi v najtesnejših prijateljskih odnosih. Med temi je bil tudi znani vojni zločinec Mernehich Faddl, o katerem je obtoženka vedala, da se poklicno peča s ponarejanjem denarja. To je priznala tudi med razpravo samo. Obtoženka je pet prikritih bankovcev skušala izmenjati pri Demarnem zavodu v Zagrebu, kar je preprečila pazljivost poslujočega blagejnika.

Ostali obtoženci so prav tako sprejeli denar od različnih jugoslovanskih vojnih zločincev in ga na skrivaj vtihotaljali v našo državo. Čeprav so na razpravi sami priznali, da so se jim zdeli bankovci sumljivi, vendar niso obvestili organov ljudske oblasti, temveč so ponarejeni denar skušali spraviti v promet.

Na razpravi so obtoženci priznali, da so dalj časa vzdrževali stike z vojnimi zločinci, kar je jasno ugotovila že obtoženka. Priznali so, da se čut jo krive v smislu obtožbe. Na razpravi so tudi izjavili, da so jim vojni zločinci dajali denar v prisotnosti angleških oficirjev. Javni tožilec je v obtožnici ugotovil, da so dajali v promet ponarejeni denar kot pristen in s tem izvršili dejanje, ki je imelo za cilj, oškodovanje narodno - gospodarskih korist in ogražanje državne gospodarske politike. Ovrgl je izgovor obtožencev, da niso vedeli, da je denar ponarejen. Celo obramba je smatrala postopanje obtožencev za malomarnost in pledirala za milo kazni.

Javni tožilec je zahteval strogo kazn za tiste, ki so morali vedeti, da prenašajo ponarejen denar. Predlagal pa je milo kazno za tiste, ki so bili le slepo orodje zločinske ponarejalvske tolpe in pri katerih obstoja možnost, da niso vedeli, da je denar ponarejen.

Kljub vsemu temu senat pod pred-sedstvom sodnika Štefana Šlosarja in sodnikov Radoslava Piškurja ter Viktorja Campe ni našel razloga, da jih obsoadi. Tako razsodbo omenjenih sod-

Napadenci kot obtoženci pred zavezniskim vojaškim sodiščem v Trstu

Trst, 11. apr. Pred zavezniskim vojaškim sodiščem, ki mu je predsedoval major Baylis, se je večeraj dopolndne pričela razprava proti uradnim predstavnikom Jugoslavije: Rebolju Marku, članu železniškega koordinacijskega odbora vojaške uprave JA, Strgarju Milošu, uradni, ku železniškega koordinacijskega odbora vojaške uprave JA, Bačelju Borisu, šefu delegacije Rdečega križa FLRJ v Trstu, Pečarju Miranu, soferju iste delegacije, in Vantovu Gvidu, ki je zaradi boleznj odsoten in mu bodo po sklepu sodišča sodili posebej. Obtožnica jim očita, da so odvzeli v Dutovalju 17. marca v gostilni živec Marjše ceebno svobodo škapinu Filipu in Slavcu Milanu iz Tomaja na Krasu in da so jima prizadejali telesne poškodbe.

Branilec obtoženih dr. Kukanja je oporekal pristojnosti sodišča, vsled obtožencij po večini člani JA, vsled česar zanje ne more biti pristojno zaveznisko vojaško sodišče. Predsednik sodišča je izjavil, da je sodišče pristojno za sojenje vseh razen pripadnikov zavezniske vojske, ker pa obtoženci ne morejo dokazati, da so pripadniki zavezniske vojske, jim bo sodilo to sodišče. Prav tako tudi ni hotel ugoditi; branilcemu predlogu za odložitve razprave zaradi nabave dokazov.

Priča Slavec Milan iz Tomaja, eden izmed obeh izjavčev, ki sta

Vrnili so se...

V letih, ko se je okupator s pomočjo domačih izdajalcev odločil, da uniči vsakega, ki se ni hotel vdinjati fašizmu in nacizmu, se je Ljubljana odločno uprla. Zapori v šentpetrski in belgijski vojašnici so se polnili, talci padali, gore po naši Dolenjski, Gorenjski, Stajerski, Koroški, Primorski in Notranjski pa so sprejele tiste, katerim je bila svoboda domovine že od nekdaj najbolj pri srcu. In med temi je bilo tudi mnogo Ljubljancov. Tih in neopaženo so se poslavljali od svojeve in prijateljev. Mnogi od njih tudi tega niso storili: molče, stisnjenih zob in s prisego, da ne odnehajo prej, dokler ne bo vrag izgnan iz domovine in izdajalec kaznovan, so prišli za orožje in napovedali krvoločnemu prihajaju nezproslen in nepustljiv boju.

Leta borbe so tekla, v njih so borci za svobodo izpisali najsvetlejši del slovenske zgodovine in zmagali. Ljubljana je osvoboditelj sprejela z največjim navdušenjem in ljubeznijo, jih zasula s cvetjem in hvalečnimi besedami. Žene in otroci so s ponosom obkramljali svoje drage, za katere so toliko žrtvovali in pretrpele. V marsikateri družini pa je bil ta največji praznik zagrenjen. Težko pričakovani mož, brat, sin ni bil med zmagovalci, ni se vrnil, pač pa je prišla vest, da je padel in da leži pokopan nekje na Dolenjskem, Koroškem ali Stajerskem...

Mislila sem, da bi ga pokopali v družinsko grobnico, pa sem se premislila, saj vem, da bi bil on proti temu. Za isto stvar se je boril, kakor vsi, ki so bili pripeljani v Ljubljano, zato naj bo z njimi skupaj!

Sedemnajst in pol let je imela Zdešarjeva Nada, ko je po končani operni sezoni odšla s svojo tovarišico Tavčarjevo na počitnice na Dolenjsko na Trško goro. Dvoje veselih in zdravih deklet je spoznalo na Dolenjskem velikino borbe proti okupatorju. Ob razsulu fašistične Italije je Nada prišla nazaj v Ljubljano za nekaj dni, nakar je z izgovorom, da gre po stvari, ki jih je pustila na Trški gori, odšla in se ni vrnila. Gubčeva brigada jo je sprejela in se jo še danes vsi borci, od prvega do zadnjega, z največjim spoštovanjem spominjajo. Nada je bila borka, kos vsakemu tovarišu in njena največja želja je bila, da si pribori pravico do strojne. Na Barančevem hribu pri Gotni vasi v najhujši borbi ni zapustila položaja. Hrabra Nada je na tem mestu padla, a tovariši iz brigade in tovarišice iz opere v Ljubljani bodo ohranili časten spomin na to mlado junakinjo — članico baleta, ki je na tako nesebično in junaški način branila svobodo svoje zemlje.

V dneh, ko je hotel nacist uničiti glavni štab naše armade v Drvarju, je padel v obrambi naših največjih ljudi, tudi tovariš Miklavc Vladimir - Hen-

odličen tovariš. V zadoščenje nam je dejstvo, da je umrl kot heroj, v plemeniti težnji, da bi rešil življenje svojega tovariša. (Odlomek iz pisma, ki ga je pisal tov. Karelj Janekovič znanemu tovarišu Subicovi.)

Drobnotične iz življenja naših padlih borcev razodevajo vso veličino njihovega značaja in nezlomljive ljubezni do rodne grude ter odločnost, da dosežejo lepše, pravičnejše življenje. S Silvom, Nado, Janekom in Vladimирjem se je vrnilo v Ljubljano še mnogo drugih, ki po svojem junaštvu prav nič ne zaostajajo za svojimi tovariši:

Škalja Alojz, Babnik Melhior, Novak Ivan, Kos Boris, Tivadar Franc, Selan Ivan, Stangelj Stefan, Klavder Milenko, Stermecki Maksim, Grandovec Karel, Zidan Stanko, Klančar Jožica, Justin Branko, Šlosar Silvo, Banda Dušan, Bolta Jože, Recek Stefan, Jančič Vida, Levnič Marijan, Anžur Alojz, Anon - Veno Zarko, Malenšek Marijan, Udvanec Matija, Kompare Radoslav - Dane, Kramberger Robert, Majcen Zora, Majcen Lado, Bračič Bernard, Ferjan Rado, Reja Radoslav, Šubic Janez, Schafer Jerica, Zgajner Marija, Avsec Ivan, Šonc Metka, dr. Jeromol Vlado, Martinc Ivan, Martinc Drago, Kermavner Ivan, Vojko Marij, Peve Stojan, Hvalič Marija, Polovič Ivan, Kogovšek, Zornader Pepe - Frank, Kek, Kenda Jože, Pistončič Franc, Miklavc Vlado, Miklavc Nande, Miklavc Franc, Zargi Jože, Petroci Andrej, Zgajnar Gizela, Božič Zlatko.

Vsi ti padli tovariši, ki so žrtvovali, kar se največ žrtvovali da: svoja mlada življenja, danes leže mirni in spokojni na pokopališču pri Sv. Križu. Cilj, s katerim so odhajali v boj, je izpolnjen: domovina je svobodna, sproščeno ljudstvo si gradi lepo in svetlo bodočnost, za katero so bile potrebne te njihove velike žrtve. Obiskali jih bomo v teh dneh na njihovem domu na pokopališču in počastili z zaobljubo, da bomo vsi živi ostali zvesti njihovi poti ter z vsemi svojimi močmi in z vsem zdravjem dosegli ono, za kar so se tako nesebično in junaško borili.

Na Dolenjskem pri Šmarjeških Toplicah leži ob robu hrastovega gozda grob padlega partizana Ivana Dolenca iz Ljubljane. Tudi njegova mama se je podala na pot, da prekoplje svojega ljubljeno-ednina. Prišla je k sinu — ne prvič — in se vsedla na lovski stolček, ki ga je prinesla s seboj. Kaj je čutila ob grobu svojega sina — bi vedela ona največ povedati, vemo pa to, da se je ob pogledu na Gorenjskega Lejca, ki je krasil sinov grob, odločila, da sin ostane tam, kjer je padel.

»Če bi ljudem vzela mojega sina, je isto, kakor bi ga vzela sama sebi. Naj ostane tu. Zvest, da mu kraje grob ljudje, ki jih niti dobro ne pozna, me dela ponosno državljanko naše domovine!«

Matji Dolenčevega Ivana je gost Sušnikove družine, kamor bo hodila vsako leto na oddih. Tam ali tukaj v Ljubljani ji bo Ivan bil. Pomladanska sapica ali pa zimska burja ji bo prinašala pozdrave ljudi - sodržavljanov, ki prav tako ljubijo sina-junaka, kakor ga ona ljubi.

Grob Ivana Dolenca ob hrastovem gozdu pri Šmarjeških toplicah je z grobovi v Ljubljano prepeljanih junakov — grob fašizma in nacizma v Sloveniji — v Jugoslaviji.

Imena padlih borcev, ki bodo prepeljani danes, bomo objavili jutri.

Tehniška srednja šola — vlr tehniškega srednjega kadra

V »Mesecu tehnike« otvarja Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani s 13. aprilom dve vzporedni razstavi:

1. V izložbenih oknih Batove palače v Ljubljani:
 - a) shematično sliko razvoja in razmah šole v novi Titovi Jugoslaviji v primerjavi s predvojnimi časi;
 - b) širino organizacije LMS na zavodu in njeno aktivnost;
 - c) z izdelki in učili prikazan sestav in ustroj šole.
2. V prostorih Drž. tehniške srednje šole v Ljubljani, Aškerčeva ulica 9, levo:
 - a) način in sredstva pri izvajanju učnega programa po strokah;
 - b) sodelovanje mladine za doseg čim boljših uspehov pri vzgoji našega srednjega tehničnega kadra.

Na razstavo opozarjamo vso našo javnost, predvsem pa učeno se mladino, ki se namerava posvetiti tehniškemu poklicu, in njihove vzgojitelje.

Razstava na šoli bo odprta dne 13. aprila 1947 od 8 do 18. Vodstvo bodo imeli profesorji in dijaki.

Častna straža ob krstah padlih borcev

Želja nekaterih Ljubljancov, da bi imeli padle junake blizu sebe, je bila tako velika, da so zaprosili za prekop. Vsem, ki so zaprosili in katerih svoji so bili pokopani posamezno, je bila želja izpolnjena. Prav v teh dneh je slovensko ljudstvo že enkrat dokazalo, kako velika ljubezen in hvalečnost ga veže na borce, ki so padli za osvoboditev domovine. Iz grobov, ki jih je vse do teh dni krasila s poljskim in gozdnim cvetjem roka kmečkega dekleta, so bili vzeti posmrtni ostanke junakov in prepeljani v Ljubljano na pokopališče pri Sv. Križu. Prizori slovesa kmečkega ljudstva od padlih, so nepozabni. Skoraj vsak kraj širom naše domovine je imel svojega junaka — Ljubljanečana v svoji sredi. Ob pomembnih praznikih, kakor tudi ob delavniških so na te grobove romale množice ljudstva in posamezniki; vsi so se zaustavljali ob njih in vzbujali spomine na junaška leta domovinske vojne.

Prišel je dan, ko je ljubezen svojecev padlih zahtevala svoje in vzela domačinom junake, ki so jih tako neradi dali od sebe. Številni vencji, šopki in posamezni cvetovi, ki so bili položeni na krste, razlozavajo čustva, ki jih goji naše kmečko ljudstvo do najboljših sinov našega naroda. Rdečkasta resca iz gozda pri Trebnjem na Dolenjskem, nežna narcisa z Gorenjske, teleh iz kozjanskih in pohorskih gozdov, večja brinja ali smokve s Primorske, vijolica s Koroške — so prinesli v Ljubljano na pokopališče ljubezen in zahvalo vse domovine do junaških borcev, ki so se danes vrnili v svoj kraj, iz katerega so skromno in tiho odšli v borbo.

Na pokopališču pri Sv. Križu je bilo te dni vse na delu. Skupni grob naših junakov bo tik ob grobovih talcev. Kakor so bili združeni v borbi, tako bodo združeni tudi sedaj, ko so s svojim požrtvovanjem dosegli to, kar danes vsi živi uživamo: svobodo! Sorodniki padlih prihajajo na pokopališče s cvetjem in vsakemu se zasluzi oko, ko vidi krsto svojega dragega že vso zasuto s cvetjem in zelenjem. Na domovih padlih je vse živo. Nič tiste žalosti, ki človeka spravlja v obup, pač pa ponos in zavest, da je padli žrtvoval svoje življenje za največji stvar, pomirja srca sorodnikov.

Na pokopališču je pravkar pripeljal kamion iz Lavrice krsto s posmrtnimi ostanki Majenove Zore in Lada. Brat in sestra — skupaj sta odšla v borbo in skupaj padla od izdajalske roke. Peruzzijska ulica ima dva junaka, z njo vsa Ljubljana in vsa domovina. Zena z Lavrice so jima za slovo tako okrasile krsto, da je oče Lada in Zore ves iz sebe: »Nič na svetu nisem imel rajši, ko tale dva, sedaj pa vidim, da ljubezen ljudstva do njiju ni nič manjša!«

Na Tržaški cesti šte. 11 stanujejo Stermečkovi. Tovariš Stermečki, oče padlega Maksa Stermečkovega - Roka, je v mestu, mati pa doma. V stanovanju je tako kakor pred velikimi prazniki, kakor pred veliko nočjo: čiščenje, vznemirjenost. Gospa — mati Maksa — briše prah z okvira, ki obkroža fotografijo njenega padlega sina: »Vedno se je boril proti izkoroščenju delavstva in jaz — saj sem mu vendar mati — zvesto z njim.

Skupno s talci bodo domovali ljubljanski junaki

Rudarji trboveljskega okraja pomagajo kmetu, da bo mogel posejati vso zemljo

Deževno vreme še vedno ovira večji razmah setvenih del v Sloveniji. Po zbranih podatkih je mogoče sklepati, da je bilo doslej v naši republiki zorane za spomladansko setev približno 10% vse orne površine, ki jo mora naš kmet posejati to pomlad. Ta počasni začetek pa ne bo trajal več dolgo. Vreme se bo nedvomno v kratkem izboljšalo in ustalilo. Takrat se bo razgibala vsa Slovenija. Kmetje, traktoristi in drugi pri setvenih delih zaposleni delavci bodo imeli dela dovolj, ne samo od jutra do večera, temveč tudi pozno v noč. Le tako bodo zmogli veliko nalogo, da bo vsa zemlja pravočasno obdelana in posejana.

Se vedno je zato dovolj časa, da se izpopolnijo pomanjkljive priprave in da se popravi, kar je bilo pogršnega. Potrebno je, da se posamezni okraj in kraji, ki si v določenih vprašanih ne znajo sami pomagati, zanimajo, kako so podobne ovire premagali drugje. Veliko iniciativnosti je doslej pokazal trboveljski okraj. Aktivisti tega okraja imajo še posebno težavno stališče, ker je njihovo področje pretežno hribovito, v izseljeniškem pasu pa se še vedno čutijo posledice okupacije. Kmetje v trboveljskem okraju si ne morejo pomagati s traktorji, okoli Rače pa jim primanjkuje tudi živine.

Okrajna setvena komisija je bila že takoj v začetku opozorjena od nekaterih krajevnih komisij, da ponekod primanjkuje orodja in da bi se dalo to pomanjkanje omiliti tako, če bi se pokvarjeno orodje popravilo. Komisija, v kateri sodelujejo vse množične organizacije, zadruge in kraji po svojih zmožnostih, se je takoj obrnila na sindikate in jih prosila, naj priskočijo na pomoč. Rudarji, železničarji in drugi sindikalisti trboveljskega okraja so pokazali popolno razumevanje in so se takoj odzvali. Sklenili so, da bodo organizirali delovne akcije v najbolj prizadete in pomoči potrebne vasi.

Prva taka akcija je bila na veliko nočjo ponedeljek, ko je 21 delavcev in rudarjev iz Trbovelj obiskalo št. Jurij pod Kumom. Pod vodstvom uprave sindikata sta jo organizirala obrata Osrednjih delavnic in dnevnega kopa »Nežec«. Delavci so se na to akcijo dobro pripravili. V svojem prostem času so izdelali mnogo raznega večjega in manjšega poljskega orodja in raznih kmečkih gospodinj-skih potrebščin. Vse te izdelke so vzeli s seboj, kakor tudi orodje in pločevino, ki so jo potrebovali za popraviljanje v vasi sami. Ljudje, ki so bili že več dni prej obveščeni o njihovem prihodu, so jim nanegli velik kup raznega pokvarjenega orodja in drugih potrebščin. Nekateri so prišli tudi iz krajev, ki so dve uri oddaljeni, in jih prosili, naj tudi njim popravijo orodje, da bodo mogli delati, in posodo, da jo bodo lahko se u-orabljali.

Sindikalisti so se udarniško lotili dela in so delali od 8. zjutraj do 15.30 popoldne brez odmora. Uspeh njihove dela je bil zelo lep. Izdelali so 30 popolinoma novih posod in še nekaj drugih potrebščin. 30 posod so popravili, 60 verig zvarili, 30 krampov ospičili, okovali jo koleca pokvarjenega kmečkovega voza, pocinili 80 posod za kuhanje, razen tega pa popravljali kose, sekire, brane in drugo poljsko orodje. Najbolj so se izkazali — kolikor je sploh mogoče katerega posebej pohvaliti, ker so vsi marljivo delali — kovač Franc Cesar iz dnevnega kopa »Nežec«, varilec Ivan

Bril! iz Osrednjih delavnic in kleparja Franc Potokar ter Janez Gošče. Delovne akcije se je udeležil tudi pevski zbor »Zarjec«, ki je med delom dvigal razpoloženje s petjem borbenih pesmi.

Ta delavna akcija pa ni imela samo važnega materialnega uspeha, temveč je uspela tudi v moralnem in političnem pogledu. Na sestanku, kjer so sindikalisti izročili krajevno odboru s seboj pripeljano novo orodje, je bila tako z njihove strani kakor s strani kmetov poudarjena potreba najtesnejšega sodelovanja med delavci in kmeti. Kakor delavci sedaj pomagajo kmetom, tako bodo kmetje v jeseni, ko bodo pospravljali pridelek, mislili na delavce in jim dobavili presežke svojih pridelkov. Podobne delovne akcije bodo še prihodnje dni, ko bodo obiskale delovne ekipe trboveljskih, hrastniških, zagorjanskih rudarjev in železniških delavcev iz Zidanega mosta vasi Dole, Razbor, Turje, št. Lampert, Milinše in Dobovec.

Znatno pomoč nudijo kmetom v svoji okolici tudi državno posestvo Dvor na Hotemžu pri Račedah. Uprava in sindikat tega posestva sta idealno razumela svojo nalogo v letošnji pomladanski setvi. Ker je vsa zemlja tega posestva v ravnini, jo bo preoral traktor. Posestvo pa razpolaga s tremi ali štirimi živalskimi vpregami. Z njimi vsak dan orje zemljo brezplačno tistim kmetom v svoji okolici, ki nimajo živine. Kmetje so s takim razumevanjem za njihove težave zelo zadovoljni; in zato kažejo tudi s svoje strani razumevanje za naloge na črtnega dela in setvenega plana.

V Trbovljah so sestavili okrajno setveno komisijo takoj po posvetovanju v Ljubljani. Izvršili so razrez okrajnega setvenega načrta na kraje, ki so nato razdelili svoje razreze na posamezne kmete. Vsak kmet je dobil na posebnem obrazcu predpis, kaj mora posejati. V začetku tu pa tam ni bilo pravega razumevanja za to delo, kar je verjetno povzročil šablonski in oblastveni način dela aktivistov po vaseh. Kasneje se je to izdatno omililo in je danes sodelovanje

kmetov in oblasti zelo dobro. Vsekakor je povsod ena izmed prvih nalog vsakega aktiva, da pri sestavljanju setvenega razreza sodeluje s kmeti, da vzbude v njih tako zanimanje in iniciativno, da bodo aktivno sodelovali. Ni dovolj, če se razrez izvrši v pisarni ljudskega odbora in se ga nato razpošije posameznikom. Potrebno je, da se o njem razpravlja na vsakem sestanku. Ni važno namreč samo to, kako bo izvrši svoj setveni načrt posameznik, temveč tudi, kako bo najbolje in najuspešneje izvršila krajevni setveni načrt vsa skupnost, ki jo predstavlja ljudski odbor.

V trboveljskem okraju go težave s poročanjem, ker so zaradi hribovitosti okraja prometna razmere svojevrstne. So vasi, kakor na primer št. Jurij — Dole, ki so zelo raztresene, obenem pa oddaljene tudi po štirih ure od kraja in se ne morejo poslužiti nobenega prometa sredstva. Iz takih vasi prihajajo podatki o razvoju setvenih del le od časa do časa, in zato vodstvo nima vedno popolnega pregleda. Organizacijo poročanja iz takih vasi bo treba vsekakor izboljšati, morda tako, da dostavljajo taki oddaljeni in težje dostopni krajevni odbori svoja poročila tistim najbližjim krajevnim odborom, ki imajo s sedežem okraja boljše stike in ki lahko oddajo njihovo poročilo istovrstno s svojim. Dostaj se je poročevalska služba najbolj izkazala v Vrhovem, odkoder točno poročajo in kjer dobro opazujejo razvoj setvenih del. Zaslugo za ta uspeh ima vrhovska mladina.

Ponekod se v hribovitih pridelkih občuti pomanjkanje delovnih sil. Mladina organizira delovne ekipe, ki bodo šle pomagati kmetom v okolici Izlaka. Verjetno je, da bo potrebna podobna pomoč še drugje. Kmetje pa pri tem počasi spoznavajo, da bodo morali v prihodnjih letih spremeniti svoje setvene načrte in se posvetiti pridelovanju tistih pridelkov, ki pri njih bolje uspevajo. Še danes uvidevajo, da je njihova rešitev in njihova bodočnost predvsem v živinoreji in pridelovanju kakovostnih krmnih rastlin.

Preskrba naše tekstilne industrije z domačo volno

Odkup volne ima velik pomen za naše gospodarstvo. Pred vojno so tekstilna podjetja dobivala volno pretežno iz inozemstva, med tem ko se je domača volna v glavnem uporabljala za hišno obrt, deloma pa smo jo morali izvažati na inozemska tržišča. Ta način uporabe domače volne je povzročal veliko škodo narodnemu gospodarstvu. Volno smo po nizki ceni izvažali v inozemstvo. Da smo si lahko nabavili drago inozemsko volno, smo morali vrhu tega po sramotnih cenah izvažati naše kmetijske pridelke in proizvode gospodarstva. Tako smo leta 1937 izvozili 933.000 kg domače volne, za kar smo prejeli samo 22 milijonov din; na drugi strani pa smo morali za uvoženih 3.240.000 kg volne plačati kar 127 milijonov din. Cena za uvoženo volno je bila torej za 65% višja v primerjavi s ceno, po kateri smo volno izvažali.

Da bi se domača volna uporabljala v naši tekstilni industriji za povečanje proizvodnje tkanin, ki so potrebne najširšim slojem prebivalstva, je bil že lanj izveden odkup volne. Lanske izkušnje pa so pokazale, da posamezni ljudski odbori niso posvetili dovolj pažnje odkupu volne, kar je dalo spekulantom možnost, da oškodujejo tako naše gospodarstvo kakor tudi pridelovalce volne. V interesu samih kmetov je, da se s pravišnim odkupom volne poveča in popoljša proizvodnja v naši tekstilni industriji, ker bodo potem lažje krili svoje potrebe. Za striženje in odkup volne v letu 1947-1948. zvezna vlada na predlog ministrstva za industrijo in ministra za kmetijstvo in gozdarstvo izdala novo uredbi, ki bo omogočila načrtno izkoriščanje domače volne. Republiški ministri za kmetijstvo bodo v soglasju z ministri za industrijo odredili čas in način striženja ovce in obnov ter striženje jagnjet. Republiški ministri za industrijo pa bodo določili podjetja, ki bodo volno odkupila.

Po novi uredbi morajo krajevni ljudski odbori do 15. t. m. sestaviti seznam gospodarstev, ki gojijo ovce, z navedbo točnega števila glav ter vrste živali (n. pr. ovce pramenke ali cigaje). En izvod seznama obdrže

krajevni ljudski odbori, drugega pa pošljejo republiški ministru za industrijo, da ga izroči odkupnemu podjetju. Kmetijska gospodarstva morajo podjetju za odkup volne ali odkupovalcu tega podjetja izročiti volno v odkup po določenih cenah. Kmetijskim gospodarstvom, ki imajo do 5 glav drobnice, ni treba izročati volne. Gospodarstva, ki imajo do 10 glav izročijo od vsake pramenke 650, od vsake cigaje 1300, in od vsakega jagnjeta 100 volne; gospodarstva, ki imajo do 30 glav, izročijo od vsake pramenke 650, od vsake cigaje 1300, in od vsakega jagnjeta 150 volne; gospodarstva, ki imajo nad 30 glav drobnice pa izročijo od vsake pramenke 700 g od vsake cigaje 1400 g in od vsakega jagnjeta 200 volne. Volna od jagnjet se odda je v tistih ljudskih republikah, v katerih določil republiški minister za kmetijstvo v soglasju z ministrom za industrijo, da se strižejo jagnjeta.

V zvezi z gornjo uredbi je zvezna vlada, na predlog Gospodarskega sveta izdala tudi odličbo o cenovnih cenah, ki se gibljejo za posamezne kakovosti od 50 do 62 din za kg nepravne strižene volne, med tem ko se cena za volno, prano na ovcu povšar za 25%. Cena za volno jagnjet, prano na jagnjetu, znaša 68 d.n. za strojsko volno po 35 oziroma 32 din. Gornje cene veljajo za belo zdravo, suho in čisto volno, nezlepljeno, franko kraj odkupa.

V Srbiji so začeli graditi drugo veliko hidrocentralo

Pred dnevi smo poročali o gradnji velike hidrocentrale v soteski Zapadne Morave pri Ovcarski Banji, nedaleč od Čačka, ki bo lahko oskrbovala ves zapadni del Srbije. To pa ni edina velika hidrocentrala, ki jo gradimo v Srbiji.

Za oskrbo južnega in vzhodnega dela Srbije z električno energijo so že zgodaj spomladni pričeli graditi sistem električnih hidrocentral na Vlasini in Vrlji jugovzhodno od Leskovca, nedaleč od bolgarske meje. S tem sistemom hidrocentral bo omogočeno izkoriščanje vodne sile dveh rek, Vlasence in Vrlje, preko katerih odteka voda iz Vlasenjskega Blata, ki leži na visoki planoti 1200 m nad morjem. Iz tega Vlasenjskega Blata odteka voda proti severu po reki Vlasini, ki se potem v velikem loku zliva v Južno Moravo nedaleč od Leskovca, proti zapadu pa odteka voda po reki Vrlji, ki se steka v Moravo zapadno od Surdulice. Z ustavitvijo kotline Vlasenjskega Blata bo ustvarjeno veliko jezero, v katerem bo mogoče zbrati več milijonov kubičnih metrov vode. Višinske razlike so tu za gradnjo hidrocentrale zelo ugodne. Padec vode se bo na reki Vlasini

izkoristil v treh stopnjah z ustrežajočimi hidrocentralami, odtok vode proti Vrlji pa bo izkoristil s enkratnim padcem 400 m.

Poleg zajezitve Vlasenjskega Blata, ki bo izvršena pretežno v obliki nasipa iz zemlje in glin, bo treba zgraditi še dve betonski zajezitvi za izkoriščanje posameznih stopenj padca reke Vlasine. Izkopi za betonske jezove se že gradijo. V drugi etapi del bo treba zgraditi poleg betonskih jezev nekaj kilometrov galerije in vodnih orodov. Deslej se minerska dela opravljali mineri iz Like, medtem pa so v podobnem minerskem tečaju usposobili 20 domačinov za to delo, zlasti za vrtno predorov za dotok vode k turbinam.

Na gradilišču so bile sprva težave s prehrano delavcev, ki ni bila dobro organizirana. Medtem pa je vodstvo gradnje uredilo več delavskih kuhinj in potrebne barake, kjer stanujejo delavci. Pri delih v prvi etapi sta pomagali tudi dve mladinski delovni brigadi iz vranjskega okraja. V zadnjem času pa se je število delavcev zelo pomnožilo, tako da potekajo vsa dela po načrtu.

Javna tribuna

Podpisani želim, da mi odgovorite na spodnja vprašanja:

Pomočnik ministra za gradnje tov. inž. Marijan Tepina je v »Slovenskem poročevalcu« objavil članek v zvezi s petletko in izvedbo investicijskega plana. V svojem članku govori o kadrih, o neučinkovitem porazdeljevanju tehničnega osebja, kako majhen je procent inženirjev in tehnikov, ki so zaposleni v svojem poklicu in proizvodnji in da je večina v ustanovah administrativnega značaja. Od kod ta pojav? Zakaj se tehniki nečejo vrniti v svoj poklice?

Oglejmo si nekoliko sledeče primere:

Tehnično delo zahteva gotovo predizobrazbo in je višje kvalificirano kot administrativno delo, je pa nižje plačano kot administrativno delo.

V državni ustanovi ima začetnik, ki vrši uradniške posle ne glede na šolsko predizobrazbo, začetno plačo 3600 dinarjev. Tehnik, absolvent Srednje tehnične šole s šolsko predizobrazbo pa ima v državnih gospodarskih podjetjih začetno plačo 3200 din.

V državni ustanovi ima uradnik s fakultetno izobrazbo začetno plačo 5100 din, inženir ali arhitekt v državnem gospodarskem podjetju pa 4600 dinarjev.

S 1. jan. 1947, ko se je pričelo izvajati socialno zavarovanje, se je vsem državnim nameščenim samo po sebi povisala plača za toliko, kolikor znaša zvišani prispevek za soc. zavarovanje. V državnih gospodarskih podjetjih pa morajo delavci in nameščenici sami plačevati ta prispevek. Torej neproduktivnim ustanovam, ki so itak samo v breme državnega proračuna, se zviša plača na račun državnega proračuna. V ustanovah, ki delajo za obnovo in proizvodnjo pa ravno narobe. Zakaj ta razlika? Vsi delamo za državo, vsi smo državni nameščenici, pa vendar taka razlika.

Oglejmo si drugi primer!

Pri določitvi plače se upošteva samo praksa in leta, ki jih je prebil tehnik pri svojem delu.

Trije tovariši so diplomirali leta 1941. na tehnični fakulteti v Ljubljani. Prvi je bil kot aktivist OF spomladi 1942 zaprt, obojen, od 1943 v zaporu v Italiji, nato odpeljan v Nemčijo in se vrnil v avgustu 1945 domov. Torej mu je okupacija preprečila pridobitev prakse. Drugi je odšel leta 1943. k partizanom in se vrnil po demobilizaciji domov ter stopil takoj v svoj poklic. Zaradi tega ni mogel pridobiti prakse. Tretji je leta 1942. stopil v podjetje, ki je ves čas okupacije delalo za okupatorja ter ima sedaj pet let prakse, ima večjo plačo kot pa ostala dva tovariša, ki zaradi sodelovanja v narodno osvobodilnem gibanju nista mogla pridobiti prakse.

Ta dva tovariša se sedaj vprašujeta, kdo za je bolj polomil. Ali oni tovariši, ki je bil ves čas okupacije doma in v praksi, ki ni ničesar izgubil, ničesar žrtvoval, ali midva, ki sva veliko žrtvovala, tvegala, izgubila vse in mora eden še vedno hoditi v vojaški uniformi, ker ima razen te samo eno obleko.

Tretji primer: Tehnik je diplomiral leta 1929. v dobi krize, ko ni bilo mo-

göce dobiti zaposlitve v tehnični stroki. Kot sin revnih staršev je iskal povsod zaposlitve in jo končno dobil pri mestni občini, seveda ne kot tehnik, temveč kot nameščenec. Vso dobo je prebil kot samoupravni uradnik od leta 1943. ko je bil interniran in se je leta 1945. vrnil ter vstopil na svoje staro službeno mesto. Sedaj je premeščen kot tehnik v samostojno gospodarsko podjetje in ker nima prakse, dobiva ravno tako začetno plačo 3200 din kot tehnik, ki je maturiral leta 1946. ker se mu doba, ki jo je prebil v samoupravni službi, ne šteje pri določitvi plače. V samoupravni službi je imel plačo 4000 din, sedaj pa, ko je premeščen, dobiva samo 3200 din.

Ali bo imel tak tehnik veselje do svojega poklica? Zakaj si tehniki in inženirji ne želijo svoj poklic? Odgovor dobimo iz gornjih primerov.

Želim, da bi odgovorili na gornja vprašanja javno v »Slovenskem poročevalcu«.

Vrbič Ivan.

Odgovor: Vprašanje kadrov, njihove pravilne razdelitve je eno najtežjih in bo tako tudi še ostalo, ker kadrov manjka. Prav zaradi pomanjkanja strokovnega kadra je za državljanja nove Jugoslavije nečastno, če se odmika zaposlitvi v svoji stroki. To opazimo prav v zadnjem času, ko so šli nekateri naši tehniki in inženirji v druge republike, kjer je pomanjkanje strokovnega kadra še večje. Prav tak partikularizem in lokalpatriotizem je danes velika ovira na poti izvedbe našega plana. Taki ljudje se ne zavedajo, da je uresničenje naših gospodarskih ciljev možno le tedaj, če stremlimo za njihovo uresničenje na vseh področjih in v vseh ostalih ljudskih republikah. Posebno naši tehnični kadri bi morali vedeti, da je Jugoslavija danes enoten gospodarski prostor in da ozko gledanje na izvajanje naših splošnih gospodarskih nalog pomeni, da plana ne izvajamo v celoti in da bi bile s tem vse naše planske predpostavke omajane. Tako ozko gledanje škoduje strokovnim kadrom samim, ker jim jemlje zaradi vsestranske prakse, katero lahko dobijo pri sedanjih velikih delih, možnost razvoja in napredka.

Kar se tiče razmerja plače v državni ustanovi in v državnih gospodarskih podjetjih, ne ustreza resnici. Posamezni primeri ne morejo biti merilo za celoto. Še manj drž. na bi v državni ustanovi imel uradnik s fakultetno izobrazbo začetno plačo 5100 dinarjev, inženir ali arhitekt v državnem gospodarskem podjetju pa 4600 dinarjev. Tako visoko plačo v državnih ustanovah imajo samo posamezni nameščeniki, nekateri uradniki z dolgoletno službo ali uradniki na posebno odgovornih mestih. Nasprotno bi lahko rekli, da so pri nas ljudje v državnih gospodarskih podjetjih na splošno bolje plačani kakor v državnih ustanovah.

Vsa ta vprašanja seveda še daleč niso urejena. Danes še celo ne, ko gre za tem, da da vsak od sebe, kar more. Gre pa tudi za tem, da dobi vsak po svojem delu. Nista dva delavca enaka, ne dva tehnika, ne dva državni nameščenca.

K primeru treh tovarišev-tehnikov odgovorjamo tako: V ministrstvu za

gradnje ima začetnik-administrativni največ 2800 din mesečne plače. Absolvent srednje tehnične šole ima pri Projektivnem zavodu in pri gradbenih podjetjih v Ljubljani začetno plačo 3500 din. V preteklem letu je bila začetna plača gradbenim tehnikom od 2800—3200 din.

Gradbeni inženir ali arhitekt-pripravnik ima pri Projektivnem zavodu začetne plače od 3800 din dalje, pri Gradisu pa od 4000 din dalje po sposobnosti, vestnosti in delu posameznika.

Plače v državnih podjetjih so določene za inženirje in arhitekte z najmanj pet let prakse na minimalno 4500 din. Določajo se individualno po strokovni sposobnosti, storilnosti, vestnosti in delavnosti uslužbenca. Dobri samostojni strokovnjaki in izredni strokovnjaki prejema strokovni dodatek od 500—1500 din mesečno.

Plače so se uredile v podjetjih tekom leta 1946., v ustanovah Ministrstva za gradnje, ki so dobile šele letošnji značaj podjetij, so urejeni prejemki v zadnjih mesecih n. pr. Gradbeno podjetje za ceste, ki je kot Direkcija cest zaradi premanjane proračunske možnosti znatno nižje plačevala strokovnjake kot gradbeno podjetje. Prav tako so se plače gradbenim strokovnjakom novih republikah podjetij v letošnjem letu uredile.

Pred izvedbo enotnega socialnega zavarovanja za vse uslužbence so bile plače v podjetjih, kjer se bili uslužbeni socialno zavarovani, nekoliko višje od onih v drž. ustanovah. Ker bi se zaradi višjega prispevka plača uslužbenecem v državnih ustanovah dejansko znižala, je bilo z uredbo določeno, da se jim plače za to razliko zvišajo.

Plače so ekvivalent za delo. Kdor ima več prakse, lahko izvrši kvalitetnejše delo in doseže večjo storilnost. Ako pa kdo ni mogel pridobiti prakse zaradi sodelovanja v narodno osvobodilni borbi, je to doprinos ko osvoboditvi in spada med častne žrtve narodno osvobodilne borbe, ki se z denarjem ne morejo nadoknaditi. Vsak od teh tovarišev je imel in ima možnost za voljo in pridnostjo nadoknaditi zamujeno. Veliko je mladih strokovnjakov, ki med vojno niso bili zaposleni v svoji stroki, pa so v narodnoosvobodilnem gibanju kot aktivisti ali v narodnoosvobodilni vojski pokazali in razvili svoje sposobnosti kot organizatorji v borbi in pri delu, po osvoboditvi so se vključili v strokovno delo pri obnovi v porušeni naselelji, v projektirnicah, in gradbenih podjetjih. Z voljo, neumornostjo in poštenostjo so že mnogi nadoknadili in celo v številnih primerih presegli usposobljenost in zmogljivost sotovarišev, ki so se strokovno usposabljali v letih vojne.

Tehniki in inženirji, ki danes zaradi sodelovanja v borbi še niso strokovno močni, so pa pridobili na drugi strani dovolj življenjskih izkušenj, ki jim pomagajo znagovati vse težave.

Glede zadnjega primera je vsakega treba upoštevati plačo in službeno leta dotičnega v administrativni službi.

Brez dvoma so tu in tam še napake, ki pa jih skušajo odpraviti in nagraditi vsakogar po sposobnosti.

uprave »Navod-Kolonjalec«. Najvažnejša pa je seveda slej ko prej kontrola od strani potrošnikov kadičev, ki naj javljajo vse opažene nepravilnosti; razdeljevalcev. Na drugi strani pa prav kadičle ponovno pozivamo k upoštevanju trenutnega položaja in zmernosti. V lastnem interesu naj na vsakem koraku izločajo in razkrinkavajo nekadilce, ki zahtevajo tobak preko sindikatov ali v vrstah čakajo na tobak in se morda dnevno nastavljajo pred več trafikami.

Oblastveni organi bodo s svoje strani storili prav vse, da se položaj popravi, toda brez sodelovanja potrošnikov še nekaj časa ne bomo prišli v normalne razmere. Da se razumemo: tobaka je za zmerno potrošnjo dovolj, toda preveč je laži-kadičev, nestrpnih ali če hočete nezmernežev, ki bi hoteli pokaditi po 20 in več cigaret dnevno. Kakor se moramo omejiti v prijetej tudi pri tobaku. Vzemimo to glh stvarih, tako je potrebna omejevanje razumevanjem na znanje. Mislimo pri tem na sosodne države, kjer je cigareta resnična redkost, ne pa eden izmed predmetov preskrbe, za katero se briga država tako kakor naša, ki zagotavlja dovolj veljk kontingent za zadovoljitev vsakega zmernega kadičla. E. A.

POZIV ZA REVIZIJO KADILCEV SINDIKALISTOV

Ker je ugotovljeno, da so posamezne sindikalne podružnice vnesle v sezname kadičev tudi množice nekadilcev, zaradi česar so nastale motnje v preskrbi s tobakom, odreja ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS sporazumno z Glavnim odborom Enotne strokovne zveze delavcev in nameščenecv (ESZD) strogo revizijo, pri kateri je brezpogojno izločiti iz seznamov vse nekadilce in nekadilke.

Revizijo je treba zaključiti do vključno 15. t. m. in o ugotovitvah poročati ministrstvu za trgovino in preskrbo LRS. Razumne se, da morajo revizijo izvršiti vse sindikalne podružnice na področju LRS.

Če bodo po izvršeni reviziji ugotovljeni primeri, ki so v opreki z določili, bo dotični sindikalni podružnici odvzeta možnost nabave tobaka po sindikalni liniji.

ZLORABA UGOBNOSTI NABAVE TOBAKA PO SINDIKALNI LINIJI

Zaradi motenj v preskrbi s tobakom so bile izvedene nekatere revizije listov kadičev na posameznih ministrstvih in nekaterih ustanovah. Za prvi pregledi so pokazali, da je bilo na seznamih mnogo nekadilcev. — Objavljamo prvi seznam. (Številke v oklepajih pomenijo nekadilce, ki so se pripravili kot kadičla, a prva številka kaže skupno število prijaviteljev za tobak):

Predsedstvo vlade LRS 104 (6), ministrstvo industrije in rudarstva 120 (11), ministrstvo za trgovino in preskrbo 99 (15), ministrstvo za gradnje 135 (25), ministrstvo za delo 42 (4), ministrstvo prosvete 89 (14), »Sadije«-Ljubljana 62 (4), »Vino«-Vinje 32 (5), »Vino«-Ljubljana 61 (26), družnina kovinarjev Sv. Jakob—mesto 130 (87).

Nadaljnji sezname sledi.

Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo LRS.

KULTURNI PREGLED

George Bernard Shaw: Hudičev učenec

(Vprizoritev v ljubljanski Drami)

O Shawu, svetovno znanim dramatik in pisatelju najdes v najrazličnejših virih že toliko tehničnih osvetlitev, da v okviru časopisnega gledališkega poročila lahko na kratko označim naš odnos do Shawa z besedami D. Zaslavskega, ki v svojem sestavku o velikem dramatik pravilno pravi: »Shaw nam je blizu z mladostjo svojega duha, z zdravim posmehovanjem istim sovražnikom človeštva, ki so tudi naši sovražniki. Blizu nam je s svojim humanizmom, s svojo fantazijo o drugem, višjem družbenem redu, ki je za Anglijo še vedno fantazija, pri nas pa je že stvarnost.«

Shaw v svojih delih s sijajno ostroumnostjo razgalja laži, hinavščino in pregrehe angleške buržoazne družbe, z blestečo satiro zasmejuje licemerno buržoazno moralo in lažnivost buržoaznega prava in v borbi zoper zlagano, izkrivljeno in idealizirano meščansko pojmovanje zgodovine in zgodovinskih junakov zna biti neumljeno jezek, duhovito porogljiv in včasih že kar ciničen.

V »Hudičevem učencu« nam Shaw okrog drobne junške epizode iz ameriške osvobodilne vojne 1775. leta, ko se je Amerika rešila angleškega izmuzgavanja in postala samostojna država, nanizava različne usode navadne družine iz tistega časa in ne da bi hotel zasmejevati ameriško ljudstvo in takratne borce analizira junake, to se pravi preproste, navadne ljudi, ki v življenju velikokrat čisto slučajno zagrešijo junška dejanja. Vsa ta analiza je prepletena z duhovito in žgočo satiro na račun oblastne Anglije in njenih brezvestnih državnih, na račun nezasišane birokracije in »slavne« angleške armade tistega časa. In končno naš Shaw s »Hudičevim učencem« obogati za spoznanje, da more človek samo v času težkih življenjskih preizkušenj zanesljivo preценiti svoje kvalitete, ki so mu potem lahko kazipot za pravilno smer njegovega udejstvovanja. Pastor na primer se odloči svoje ženi in poklicu ter postane borec za svobodo svojega ljudstva.

Ce bi o režiji Vladimira Skrbinske, ki razodeva poznavanje shawovskega duha in ki je na splošno dovolj solidna, hotel izreči na kratko kritično besedo, bi dejal: Ta režija je neenakomerna, valuje, nekam preluknjana je. Posamezni prizori so rezijsko polni, v njih čutiš povsod Shawovo iskreno srce, na primer dialog med generalom in Hudičevim učencem. Drugi prizori spet pa so prazni in nekam rezijsko plitvi. O Shawu v njih ni ne duha ne sluha. Na primer dialog med pastorem in njegovo ženo.

Igralsko najmočnejšo figuro je izobli-

koval Vladimir Skrbinec. Njegov Hudičev učenec zna biti lahкотen kot gibka Shawova satira, pa spet, v človeški zlahtnosti zrelo miren in pogluben. Ker mu soigralci velikokrat niso nudili enakovrednega odmeva, je premagoval situacije s forsiranom naporom, ki ga je razen v prizorih z materjo, sorodniki in v dialogih z generalom moral uporabljati. Vse to je na eni strani igralca utrujalo in ga v dobrem namenu, ne po njegovi krivdi, mestoma zanašalo v lahko pretiravanje, a na drugi strani je rusilo harmonično ravnotežje kvalitne soigre.

General Burgoyne Janeza Levarja je bil po igralski plati edini enakovredni partner Hudičevega učenca. V tekstu tega generala, v dialogu general—Hudičev učenec in sploh v sceni zasliševanja je največ Shawa. Tu se vse iskre od njegovih duhovitih zamisli, žgoče kritike in ostre, zdej težke, zdej elegantno gibčne satire. Z Levarju lastno suverenostjo markantno izoblikovana figura generala se mi je zdela z ozirom na to elegantno gibčnost na nekaj mestih malce pretižka. Gospa Dudgeonova Marije Vere je z intenziteto zrelega umetnika doživela figura. Pastor Jermana ni vlit iz enega kosa. Kot na primer izžareva dovolj prepričevalne sile, ko se odloči, da zapusti ženo in gre v borbo, tako je v dialogih z ženo medel. V gestikulacijah rok, v modulaciji in barvanju besed in stavkov se monotonno ponavlja. V zadnjem dejanju, ko tik pred obreenjem učenca prihi in prinese odrešitev, bi moral s kreativno silo svojega nastopa prinesiti s seboj na oder vso zmagajočo moč za svobodo se borečih ameriških množic. Judit A. Levarjeve je bila najboljša v prizoru, ko jo pusti mož samo s Hudičevim učencem in mu mora postreči s čajem, pri čemer usmerja njeno nehanje zdej navirna ogorčenost, zdej podzavestna simpatija. Rejenska V. Simičeve je v večini prizorov prepričevalna in prinaša za kontrapunkt potrebno vzdušje. (A. Svetlove nism videl.) Posebej moram še omeniti L. Polenca, ki je še nepokvarjen od različnih igralskih trikov z enakomerno vzdržano intenziteto od prvega do svojega zadnjega prizora izoblikoval Cristopha Dudgeona kot začetnik v figuro, ki je v svoji preprostosti in pristnosti učinkovala (Miklavca v tej vlogi nism videl). Vsi ostali igralci: M. Brezgar, L. Potokar (Zupana nism videl), M. Kačičeva, J. Rohaček, P. Malec, M. Bajc, R. Bojčeva, D. Škedelj, L. Orel in M. Cigoj so s svojo igro pripomogli toliko, da morem v celoti oceniti »Hudičevega učenca« v Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani kot srednje uspele uprizoritve.

Z razstave v Narodni galeriji

Ivan Meštrovič: Spomin

Med novimi knjigami

Nekatere od novih knjig, ki so jih izdale naše založbe v zadnjih tednih, poznamo že po prejšnjih natisih, po objavljenih odlomkih ali po odrskih uprizoritvah. Zato o njih nismo obširneje pisali, ta pregled naj le kratko opozori nanje.

Najpomembnejša med temi je nova knjiga Prežihovega Voranca »Naši mejniki«, ki je izšla pri Mohorjevi v Celju. V njej je zbral avtor sedemnajst ertic in novel — sam jih imenuje »kratke storije iz minulih dni«, smov zanje pa je vzel iz let osvobodilne vojne. Gode se na Koroskem ali pa v zaporih in nemških taboriščih, med koroškimi ljudmi. Večji del teh ertic, ki so opisane preprosto in živo, smo brali že prej v feljtonu »Ljudske pravice«, v Koledarju Osvobodilne fronte in drugod, vendar je knjiga, da jih imamo zdaj zbrane v knjigi, ki bo šla prav gotovo široko med naše ljudi. Čeprav to Prežihovo delo ne dosega »Samorastnikov« ali »Požganice«, je vendarle dober prispevek k naši književnosti s snovjo iz osvobodilne vojne in ena najlepših knjig o Slovenski Koroski.

Knjizno je izšla zdaj tudi Potrčeva »Kreflova kmetija«, kmečka drama iz življenja nekdanjih vaških mogotcev. Ta je bila napisana že pred desetimi leti, vendar je uprizoritev v mariborskem gledališču tedanja oblast prepovedala, češ da ruši stebre kmetstva. Tako je zagledala svetle izkaznemo prvo dejanje, objavljeno v »Ljubljanskem zvoncu šele po osvoboditvi. Uprizoritev v mariborskem gledališču, ki jo je pripravil M. Skrbinec, je kritika dokaj ugodno sprejela, kmalu za tem pa je dobila drama tudi Prešernovo nagrado. Naša izdaja, ki je izšla v »Knjižnici slovenskega gledališča« pri SKZ, bo posredovala dramo tudi ljudskemu odrom, žal je, da manjkajo knjigi režiserske opombe, ki so bile doslej prva odhika te zbirke.

Na novo je izšla tudi »Matic«, socialni roman Maksima Gorkega. To delo je že leta 1912, prvič izhajalo v slovenskem prevodu, najprej v podlistku »Zarje«, še isto leto pa tudi v knjigi. Novi prevod V. Levstika, ki ga je dal Cankarjeva založba, je že tretji. — »Matic« sodi med najboljšje socialne romane v svetovni književnosti. Podoba matere v njem je narisana vse drugače kot so jo slikali drugi pripovedniki: mati Pelageja Nilovna je prav tako nežna in skrbna in prav tako mehko ljubi svojega sina kot matere, ki jih sramečo drugod, hkrati pa ve, kam mora iti po njegovi sili — revolucionarja in ne ovira ga z ozko in sebično ljubeznijo — še sama gre z njim v borbo. V romanu spremljamo borbo ruskega delovnega ljudstva od prvih začetkov revolucionarnega gibanja vse do leta 1905., tako da je »Matic« zares nepopelj borbe ruskega proletariata zoper kapitalizem in carizem, kot sodi o njej literarna kritika.

Kmalu za novo izdajo »Matere« je izšla še dramatičnega romana, prevedena po sovjetski izdaji T. Braza (založba »Naša žena«). Ta igra bo tehten prispevek k sporedno naših ljudskih gledališč, ki pogosto še vedno ne najdejo pravih meril pri izbiri repertoarja. Čeprav je dramatičnejša precej zahtevna zaradi pogoste menjave prizorišč (enašt slik) in zaradi velikega števila nastopajočih, jo bodo vendar večja ljudska gledališča lahko postavila na oder, če bodo upoštevala navodila za uprizoritev, ki jih je napisal Bratko Kreft. dm

Drobni zapiski

Vsa predavanja, ki jih je dr. Kolman imel v Jugoslaviji, bodo izšla v srbskem prevodu v beograski založbi »Kulture«, mi pa si želimo, da bi vsaj t dve predavanji v slovenskem prevodu prinesla revija »Novi svet«.

—v.

Oba Manna se pišeta in izdajata knjige — v Ameriki kot emigranta. Thomas je izdal v 500 izvodih v Los Angeles knjigo svojih pisem iz let 1933—1934 pod naslovom »Bolešna zaradi Nemčije«. Heinrich pa je izdal v New Yorku čitanko za nemške ujetnike »Jutranja zora«. V New Yorku imajo nemški pisatelji emigranti svojo založbo, pri kateri se udeležujejo med drugimi na primer: Ferd. Bruckner, Oskar Maria Graf, Fr. Bloch, E. Brecht, F. C. Weisskopf, Feuchtwanger, Herzfelde itd.

Nerednosti pri razdeljevanju tobaka

Kontingent tobaka je bil v mesecu aprilu enak onemu v decembru. Kljub temu pa so se v vseh mestih in industrijskih središčih pojavile pred trafikami dolge vrste čakajočih potrošnikov, kadičev in nekadilcev. Največje pomanjkanje tobaka je bilo opaziti v Ljubljani in Mariboru. Vzrok nekaterih nerednosti pri preskrbi s tobakom in kač pred trafikami je v poslednici nekoliko nižjem kontingentu tobaka, o čemer je bila javnost obveščena. Nekateri kadičji so se pričeli v bojzani, da bo pomanjkanje tobaka izdelkov, nastavlja pred trafikami in si skušajo ustvariti zaloge za delj časa. So pa še drugi vzroki. Največja ovira je nediscipliniranost kadičev in organov po sindikatih, ki so odgovorni za pravilno razdelitev določene kontingentov med sindikaliste. Ti pa morajo biti res kadiči. Zato ne bi smelo biti, da dobivajo tobak tudi nekadilci.

Posebna komisija, ki jo je postavilo ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS in je pregledala položaj v času od 5.—8. aprila, je ugotovila, da je v Ljubljani 30.000 sindikalistov, od katerih pa se je prijaviło kar 29.000 kadičev, dasi je normalno največ do 40 odstotkov resničnih kadičev. Sindikati prijavljajo največje kompletno članstvo kot kadičle (n. pr. sindikat MIRA) ali lažno število članov (Kovinska industrija pri št. Jakobu, ki je prijaviła 270 kadičev, dasi ima samo 43 članov). V okraju Škofja Loka, je referent v odseku za preskrbo izjavil, da vsi sindikalisti, razen v predlinici, dajl nepravilne prijave in označij kot kadičle vse svoje članke. Poleg tega nabavljajo sindikalisti poleg količin, ki jih dobivajo po sindikalni liniji, tobak tudi še po trafikah in s tem vedno gnečo ter odjadajo tobak drugim.

Kljub ukrepom ministrstva je še vedno otežkočena kontrola posameznih trafik kjer ni razvidna dnevna količina in število tobačnih izdelkov, ki morajo iti v promet. Nekatere trafike v mestih odpirajo tobakarne v kasnejših urah, nato pa že kmalu razobesijo napis »Današnja količina tobačnih izdelkov razprodana« (primer: trafika na Cesti v Rožno dolino ob Cesti III). Trafikant dajejo svojim znancem tobak v neomejenih količinah (Zidovska ulica, kjer je nekdo dobil 400 cigaret; trgovca Bogataj v Sori, ki dela po pripovedovanju razliko med svojimi strankami in člani zadrug).

Razdeljevanje ne funkcionira v kočevskem okraju. V Sotražici in v Loškem potoku se je ugotovilo, da

Cross je v službi ljudskega zdravja

V nedeljo 13. t. m. bodo po vsej Sloveniji množične tekme v teku čez drn in strn. Fizikturniki vseh sekcij in aktivov bodo tekmovali po poljskih in gozdskih stezah na razdalje od 600 do 25000 metrov. Na startu bodo videli poleg atletov tudi telovadce, nogometaše, smučarje, plavalce, plesničarje, kratka vse tiste, ki so pristisli telesnega utrjevanja ali športnega razvedrila. Razen množičnega tekmovalstva po vseh krajih bo istega dne v Mariboru tudi elitna prireditev, na kateri bodo sodelovali samo naši najboljši tekači. Borili se bodo za prvenstvo Slovenije v teku čez drn in strn za 1.947., hkrati pa bo tudi izbirna tekma za državno prvenstvo. Tisti, ki bodo v Mariboru najuspešnejši, bodo zastopali našo ljudsko republiko na jugoslovanskem vsedravnem prvenstvu v crossu, ki bo 27. t. m. v Oslju.

Tako bomo dobili to nedeljo stotere krajevne prvake in prvakinje, hkrati pa bomo zvedeli tudi za imena naših najmočnejših tekačev čez drn in strn. Po pripravih sodeč menimo, da bodo izšli prvaki iz vrst Celjanov, presenečenja pa niso izključena, kajti napovedana je tudi udeležba Tržanov.

Nekaj praktičnih nasvetov

Poslednjo vadbo ali »generalno vaj« so opravili tekači že preteklo sredo ali najpozneje v četrtek. Letos je bilo postavljeno pravilo, da mora opraviti vsak fizikturnik pred tekmo vsaj sedem treningov. Tako se tokrat ne bodo ponavljale napake, ki smo jih opazili lansko leto, ko so ponekod nastopili povsem nepriljubljeni tekači. Če bi kdo hotel v zadnjih dneh nadoknaditi, kar je doslej zamudil, ga je treba poudariti, da je prepozno. Pred tekmovalstvom mora atlet počivati.

O počitku. Pred vsako resno tekmo je treba vsaj tri dni počivati. S tem seveda ni rečeno, da bi morali posedati ali podobno. Ko fizikturnik počiva, mora skrbeti za normalno kretanje na svemem zraku v obliki sprehoda, krajšega izleta ali lažjega dela. Prekomerno sedenje ali ležanje vpliva na organizem neugodno. Velikega pomena je redno življenje pred tekmovalstvom. Vsaj teden dni je treba hoditi redno spat, in sicer okoli 10. Najhujsa napaka, ki bi jo mogel tekmovalci storiti, bi bila v tem, če bi poslednjo noč pre-

bil na zabavi ali v vlatu — kratka, če bi bil prikrajšan na normalnem počitku.

O prehrani. Znano je, da ima pravilen način prehrane v športu velik pomen. Zato dobimo v vsakem športnem učbeniku primerna navodila glede izbire jedil in tudi glede predvidene časa za prebavo. Pri naših tekmovalcih opažamo v prehrani toliko napak, da je potrebno na nekatere posebej opozoriti. Zlasti je napadno, če kdo zajtrkuje ali obeduje tik pred tekmo. Kot pravilo velja, da smemo použiti zadnji obrok hrane tri ure pred napovedanim nastopom. V dobi treninga mora biti hrana nekoliko močnejša, na dan tekmovalstva pa je treba paziti, da ni prevelike spremembe. Če tekmujejo dopoldne, bomo le nezadostno okrepili zajtrk; če tekmujejo popoldne, bomo naročili obed pravočasno, in sicer le laže prebavljiva jedila. Na dan tekmovalstva ne priporočamo konzerviranih živil, prekajenega mesa, fižola, sadja. Primeren obed bi obsegal: govejo juho s testeninami, sveže meso s krompirjem in špinacem, močnat je — za pijačo pa pristen malinovec ali limonado s sladkorjem.

Dražila, poživila. Za razumevanje človeka je smešno pisati o tem, da fizikturnik ne sme kaditi in tudi ne piti alkoholnih pijač. Ker pa opažamo od prirediteljev do prirediteljev grobe napake, opozarjamo po treh potih tudi funkcionarje, naj poučijo tekmovalce, da vsaj pred tekmo čez drn in strn ne smejo kaditi. Športnik, ki je kadilec, se bo v dnevih pred tekmovalstvom kolikor mogoče omejil, na dan tekmovalstva pa se bo držal do nastopa in vsaj še eno uro po končani tekmi. Isto velja tudi za alkoholne pijače in za povzročila v obliki praline črne kave in čaja. V ostalem pa bomo morali pri nas vedno bolj uveljavljati načelo: Kdor se odloči za tekmovalstvo, mora imeti tako močno voljo, da se lahko odpove zdravju škodljivim užitek!

Oblačilo, ki si ga bomo pripravili za tekme, bo vsakega odvisno od vremena in od individualne utrujenosti. Pametno je, če ima tekač na sebi rajši več, kot pre malo. Če bo hladno, bomo tekli v trenirkah oziroma v lahkih delovnih oblačilih, če pa bo toplo in sončno, bomo tekli v kratkih hlačkah z majico. Obuvalo naj bo lahko, vendar po možnosti s trdnim podplatom. Važno je, da se tekači na startu ne preoblečejo prezgodaj. Zato je potrebno točnost tako pri tekmovalcih kakor tudi pri prirediteljih. Če pustimo množico preoblečenih tekačev čakati, tvegamo, da se

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Sobota, 12. aprila: Zenon, Milutina. Nedelja, 13. aprila: Hermenegida, Ida.

SPOMINSKI DNEVI
12. aprila 1831. — Rojen belgijski slikar in kipar Meunier, ki se je proslavil s figurami rudarjev in delavcev.
12. aprila 1848. — »Novice« objavile poziv, naj zahtevajo Slovenici zedinjenje vseh slovenskih pokrajin v eno upravno celoto.
12. aprila 1869. — Rojen slovenski slikar Rihard Jakopič (umrl 21. aprila 1943).
12. aprila 1912. — Umrl Janez Mencinger v Krškem.
12. aprila 1931. — Obšinske volitve v Španiji. Vsa velika mesta z Madridom na čelu, mnogostevilne vasi in trije so glasovali za republiko.
12. aprila 1945. — Umrl predsednik ZDA Franklin R. Roosevelt.
12. aprila 1923. — Rojen ruski dramaturg A. N. Ostrovski.

DEZURNI LEKARNI
Danes: V državna lekarna, Kongresni trg št. 12; lekarna Murnayer, Sv. Petra cesta 78.
Nedjeljsko dežurno zdravniško službo v Ljubljani ima od sobote popoldne do ponedelja od 8. zjutraj dr. Tajnšek Vinko, Miklošičeva cesta 13/II.
Nedjeljsko dežurno zdravniško službo v Celju ima od sobote popoldne do ponedelja od 8. zjutraj dr. Benc Makš, Trubarjeva 3 (nasproti protestantske cerkve).

RAZSTAVE IN MUZEJI
Razstava slikarstva in kiparstva narodov Jugoslavije 19. in 20. stoletja v Narodni galeriji, Narodni trg 8, dan od 9. do 16. — Za obiskovalce polovinskih vojnja. Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani priredi v »Mesecu tehnik« na svojem zavodu razstavo, ki bo odprta od nedelje 13. t. m. Namen razstave je pokazati ustroj in obseg tehniške srednje šole.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI
D r a m a
Sobota, 12. ob 20: Ostrovski: Se tak lišak se nazadnje ujame. Red N. (V prodaji 29 parternih in ložnih in 64 balkonskih in galerijskih sedežev).
Nedelja, 13. ob 20: Kretf: Velika punčarja. Izven. Globoko mlžane cunja.

O p e r a
Sobota, 12. ob 19:30: Smetana: Prodana nevesta. Red B. (V prodaji 55 parter in ložnih ter 152 balkonskih in galerijskih sedežev).
Nedelja, 13. ob 19:30: Puccini: La Boheme. Izven. Debut sopranistice Janje Hanžekove in gostovanje Julija Beteta.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 12. ob 19:30: I. Vašte: »Visoka pesem«, zadnja večerna predstava.
Nedelja, 13. ob 16: I. Vašte: »Visoka pesem«, zadnja popoldanska predstava.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE JESENJE NA GORENJSKEM
Sobota, 12. ob 19: Linhart: »Matiček se ženi«.
Nedelja, 13. ob 15: Linhart: »Matiček se ženi« — gostovanje na Bledu. Režija: Tio Srečko.

LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU
Sobota, 12. ob 14: Jurčič - Govekar: Deseti brat. Deseti. Zaključna predstava.
Nedelja, 13. ob 16: Jurčič - Govekar: Deseti brat. Deseti. Zaključna predstava. 780-n

SINDIKALNO GLEDALIŠČE KOEVIJE
Nedelja, 13. ob 18 na Rudniku — trdnjava — Oskar Hudales: »Zelena vrstica« — repriza. 761-n

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Sobota, 12. ob 20: Gounod: »Faust«. Red C. (243 sedežev v prodaji za ostalo občinstvo).
Nedelja, 13. ob 15: Puccini: »Madame Butterfly«. Red B. Ob 20. Bil-Belocerkovski: »Zvijanje klode«. Izven.

SPOREDNI DRZ. KINEMATOGRAFOV
LJUBLJANA UNION: francoski film »Oproci paradiza«. II. del, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
MATICA: sovjetski film »Petnajstletni kapitan«. Red. Predstava ob 20.
MARIBOR ESPLANADE: sovjetski film »Na daljnem plovbi«. tednik. GRAJSKI: francoski film »Marseljeza«. tednik. — Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

PRIJAVA POTREB KURIVA ZA CETRT BEZIGRAD
Upravnik javnih zavodov, socialnih ustanov, sol. uradov, mest, lastniki malih industrijskih in obrtnih podjetij CLO Bežigrad naj 12. t. m. od 9. do pol 13. ure v uradu četrti Bežigrad izročijo pisno prijavo, ki naj vsebuje:

Priloge in ime lastnika ali upravitelja, naziv zavoda, ustanove, podjetja, kraj obratovanja in označbo količine premoga, ki ga podjetje potrebuje v razdobju maj-december. Količine je navesti za vsak mesec posebej in skupno za vsa doba. Prav tako tudi vrsto premoga (kosovec, kockovec, orbovec, grahovec) ter ime rudnika. 782-n

Izid zrebanja Državne razredne loterije

50.000 din sta zadeli št. 18.381 in 24.410.	670, 163, 9063, 610, 194, 430, 069, 213, 214, 294, 402, 668, 057, 009, 831, 093, 609, 215, 10.441, 445, 12.040, 088, 057, 544, 570, 618, 908, 920, 13.231, 246, 291, 278, 221, 235, 419, 14.322, 340, 337, 184, 915, 639, 945, 185, 136, 328, 15.664, 640, 16.505, 546, 17.518, 532, 166, 021, 079, 145, 031, 18.254, 560, 513, 247, 19.448, 408, 412, 981, 927, 842, 808, 437, 532, 20.976, 911, 915, 958, 942, 914, 978, 359, 22.780, 806, 815, 23.237, 351, 980, 503, 981, 532, 912, 24.572, 434, 401, 428, 25.807, 481, 082, 010, 429, 425, 465, 818, 985, 907, 871, 923, 26.211, 572, 27.200, 236, 289, 224, 134, 291, 014, 007, 079, 218, 288, 28.354, 876, 377, 898, 817, 321, 339, 815, 372, 29.928, 940, 118, 121, 185, 30.010, 012, 009, 31.962, 203, 994, 32.750, 722, 986, 468, 972, 795, 797, 457, 483, 33.260, 207, 248, 898, 871, 266, 34.630, 641, 364, 604, 35.285, 395, 36.335, 357, 38.905, 970, 39.588, 649, 563, 698, 511, 977, 512, 599, 538, 623, 566, 113, 639, 502, 141, 41.922, 970, 197, 42.939, 848, 930, 43.322, 203, 346, 397, 437, 44.109, 103, 110, 133, 176, 45.098, 884, 904, 984, 46.663, 308, 47.132, 48.533, 545, 49.191, 195, 367, 867, 862, 897, 327, 341, 866, 50.592, 593, 588, 567, 766, 51.562, 565, 52.989, 53.259, 101, 54.372, 634, 227, 237, 243, 303, 680, 492, 277, 234, 249, 225, 55.667, 641, 235, 656, 420, 592, 56.976, 57.706, 133, 58.217, 760, 200, 59.548, 60.713, 710, 742, 725, 61.906, 930, 656, 62.001, 62.569, 051, 560, 031, 545, 029, 023, 530, 080, 63.418, 64.303, 721, 345, 398, 332, 720, 729, 65.914, 921, 66.950, 570, 547, 961, 956, 907, 919, 67.407, 742, 716, 913, 115, 127, 158, 68.364, 972, 725, 705, 979, 358, 310, 68.366, 729, 69.600, 078, 992, 896, 513, 849, 051, 70.293, 233, 71.934, 067, 927, 72.440, 643, 73.354, 518, 379, 575, 369, 540, 74.389, 323, 371, 304, 387, 343.
---	--

KONCERTI

Dirigent radijskega orkestra Jakob Čibel se je s svojim podružjeletnim uspešnim delom močno uveljavil v našem koncertnem življenju. Skrbno izbrani sporedi, umetniško nastudiranje domačih in tujih simfoničnih del, tehnična izvehanost v skupni igri orkestra, so glavni poudarki njegovega dela. Tudi ponedeljski koncert je v tem smislu, zato umetniški uspeh ne bo izostal. Na sporedu so: Lipovšek, Franek in Čajkovski. Koncert 14. aprila ob 20 v Unioni, vstopnice v Matični knjarnari. 782-n

Dve prvenstveni tekmi v Ljubljani

Na ljubljanskih nogometnih igriščih je bilo mnogo priprav za nedeljsko srečanje trenutno najmočnejših moštev Slovenije, ko se bo vrstilo za odločilo vprašanje letošnjega prvaka. Mrzličnost pa ni zajela samo igralcev in vodstev društev, temveč tudi številne simpatizerje, ki skrbno zasledujejo priprave in postavljajo prognoze ter izbirajo o možnosti uspeha nastopajočih moštver.

V nedeljo ob 19.30 bodo Krimovci igrali svojo prvo prvenstveno splošno tekmo na svojem igrišču proti SFD Klavdvarju iz Celja. Dve prepričljivi zmage Celjanov v poslednjih nedeljah sta zagovorili dokaz za njihovo znanje. Bo fužijci Celja in Olimpa se je enajsterica okrepila in je danes najresnejši pretendent na eno prvih mest. Tudi Krimovci se po odhodu nekaterih igralcev na odsluženje vojaškega roka uredili svoje vrste in vrzeli izpopolnili z mladinci.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

D r a m a
Sobota, 12. ob 20: Ostrovski: Se tak lišak se nazadnje ujame. Red N. (V prodaji 29 parternih in ložnih in 64 balkonskih in galerijskih sedežev).
Nedelja, 13. ob 20: Kretf: Velika punčarja. Izven. Globoko mlžane cunja.

O p e r a
Sobota, 12. ob 19:30: Smetana: Prodana nevesta. Red B. (V prodaji 55 parter in ložnih ter 152 balkonskih in galerijskih sedežev).
Nedelja, 13. ob 19:30: Puccini: La Boheme. Izven. Debut sopranistice Janje Hanžekove in gostovanje Julija Beteta.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 12. ob 19:30: I. Vašte: »Visoka pesem«, zadnja večerna predstava.
Nedelja, 13. ob 16: I. Vašte: »Visoka pesem«, zadnja popoldanska predstava.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE JESENJE NA GORENJSKEM
Sobota, 12. ob 19: Linhart: »Matiček se ženi«.
Nedelja, 13. ob 15: Linhart: »Matiček se ženi« — gostovanje na Bledu. Režija: Tio Srečko.

LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU
Sobota, 12. ob 14: Jurčič - Govekar: Deseti brat. Deseti. Zaključna predstava.
Nedelja, 13. ob 16: Jurčič - Govekar: Deseti brat. Deseti. Zaključna predstava. 780-n

SINDIKALNO GLEDALIŠČE KOEVIJE
Nedelja, 13. ob 18 na Rudniku — trdnjava — Oskar Hudales: »Zelena vrstica« — repriza. 761-n

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Sobota, 12. ob 20: Gounod: »Faust«. Red C. (243 sedežev v prodaji za ostalo občinstvo).
Nedelja, 13. ob 15: Puccini: »Madame Butterfly«. Red B. Ob 20. Bil-Belocerkovski: »Zvijanje klode«. Izven.

SPOREDNI DRZ. KINEMATOGRAFOV
LJUBLJANA UNION: francoski film »Oproci paradiza«. II. del, tednik. — Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.
MATICA: sovjetski film »Petnajstletni kapitan«. Red. Predstava ob 20.
MARIBOR ESPLANADE: sovjetski film »Na daljnem plovbi«. tednik. GRAJSKI: francoski film »Marseljeza«. tednik. — Predstave ob 16.30, 18.30 in 20.30.

IŠČEMO

za takojšnji nastop:
VEČ nameščencev za KNJIGOVODSTVO
PERFECTNO STENOTIPSTRO
PERFECTNE STROJEPISKE JURISTA
STATISTIKA
energičnega VODJO vse motornizacije.

Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in eventualne prakse: Gorenjsko gozdno gospodarstvo, ravnateljstvo Bled.

KUPIM

stroj za zapiranje zabojev ali kartonov.
VERA, Podmilščakova 42, Ljubljana
NAPROZA MARENBERG išče za takojšnji nastop sposobnega starejšega trgovskega pomočnika in sposobno blagajničarko

Profesorji in dijaki med seboj

Neredki so v zadnjem času primeri, da profesorji in dijaki tudi v izvenšolskem delu složno sodelujejo. V tem oziru so značilni primeri športniki, ki bodo danes ponovno pomerili svoje moči. Na igrišču FD Enotnosti ob Dunajski cesti se ob 15 srečata nogometni enajsterici profesorjev in dijakov središnje tehnične šole. Tekma bo gotovo zanimiva.

ŠAH

SINDIKALNO MOŠTVENO TEKMOVANJE
Sindikalsko moštveno tekmovalstvo za prvenstvo Ljubljane, ki ga organizira Krajevni sindikalni svet, bo prvo te vrste v Jugoslaviji. Začelo se bo 14. t. m. Zanimanje zanj je zelo veliko, kar dokazuje, da se je šah v sindikalni organizaciji že zelo razširil. Ta prireditev naj bo začetek sistematičnega šahovskega življenja v njej. Ni dvoma, da bodo ljubljanskemu zgledu sledila tudi ostala mesta in kraji, tako da bo tekmovalstvo v našem kraju zelo v slovenijo in vso Jugoslavijo.

Zagrebska »Mladost« bo gostovala v Mariboru

V nedeljo 13. t. m. bosta igrali prvo in mladinsko tekmo, FD »Mladost« iz Zagreba proti FD »Zelena vrstica« iz Maribora. Mladost je pred kratkim osvojila prvenstvo LR Hrvatske. Začetek predtekme ob 15.

ZA TRIGLAVSKI SMUK

potrebujemo tekmovalce in funkcionarje za dolhod na Triglav. Izkušeni fizikalturne zveze v zvezi z osebno izkaznico, kar za dneve treninga in tekme zdostuje tudi nasproti organom obmejne straže.

Vsa društva nujno pozitivno, da pošljejo prijave tekmovalcev takoj na zvezo, da vemo razpoložljivost s prostori in prahom. Prehrana je nakazana in morejo dobiti obiskovalci v kočah toplo hrano in kruh od 19. t. m. naprej.

Zrebanje tekmovalcev bo v Ljubljani v pisarni FZS 17. t. m. ob 18. urah. FZS — smučarski odbor.

FD Enotnosti — lahkoletski odsek

Lahkoletni, ki se udeležijo slovenskega prvenstva v crossu, naj se zbero v nedeljo 13. t. m. ob 4.30 na glavnem kolodvoru.

Fizikturni aktiv tehnične srednje šole priredi v nedeljo 13. t. m. ob 14. urah pohod I. obvezne skupine za vse vrstne znake.

Pohod bo izpred tehnične srednje šole na

RADIO LJUBLJANA, MARIBOR IN SLOVENSKA PRIMORJE

6.30 Koranica. Iz naših časopisov. Dnevni spored. 6.45 Zabavna glasba. 7.00 Razgovor s prijatelji za kulturno sodelovanje Slovenije in Sovjetske zveze. Izpolnjevalci: Članek. Najpopulvirnejše, Ruski list. I. zvezek. 7.20 Ruske narodne pesmi. 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski kalendar. 7.45 Laha glasba. 12.30 Napoved časa in poročila. 12.45 Glasba, modri oglaševalci. 13.00 Popularne melodije. 13.30 Ing. Vondača: Vodno gospodarstvo Slovenije. 13.45 Pojo slavni pevci. 14.00 Lanko glasbo izvalja Mali orkester RL pod vodstvom Rudolfja Starčiča. 14.30 Napoved časa in poročila. 14.45 Češke narodne pesmi za otroci. Zbor in orkester. 18.00 Časni dnevnik. 18.15 Češki valček. 18.30 Zakaj moramo brati dela klasikov. 19.00 Glasbene pripovedke. 19.15 Napoved časa in poročila. 19.30 Laha glasba, mali oglaševalci. 19.45 Pogovori s pesniki. 20.00 Znanja blednega glasba. 20.30 Melodije Johanna Straussa. 21.00 Večer glasbeni spored. Izvajajo sovjetski ansambli in soliste. 21.40 Umetne in narodne pesmi poje Vokalni kvintet mariborske tekstilne tovarne. (Prenos iz Maribora). 22.00 Prenos vesti Zvezne postaje iz Beograda. 22.15 Pisana glasba do polnoči.

Poziv upnikom

Nabavljalna in prodajna zadruga za o. j. v Ljubljani prosorja, da je bilo 4. aprila 1947 izbrisano v Zadrurnem registru Okrožnega sodišča v Ljubljani I. Delavsko konzumno društvo z o. j. v Ljubljani zaradi spojitve z Nabavnimi in prodajnimi združenji za posamezne sektorje po Sloveniji po sklepu skupščine z dne 14. VII. 1946.

Nabavljalna in prodajna zadruga kot sprejemalca zadruga poziva v upnike I. Delavskega konzumnega društva v Ljubljani, da prijavijo svoje terjatve v 3 mesecih od dneva tega poziva Nabavljalni in prodajni združenji v Ljubljani, Masarykova 15.

UPRAVNI ODBOR

Nabavljalne in prodajne zadruge v Ljubljani

Vabilo

na

II. redno letno skupščino

Nabavne in prodajne zadruge št. II v Slov. gor., ki bo v nedeljo, 20. t. m. ob 14. v prosvetni dvorani v št. Iju v Slov. gor.

- Dnevni red:
1. Izvolitev delovnega odbora.
 2. Pozdrav zastopnikov organizacij in ljudske oblasti.
 3. Citanje zapisnika I. rednega občnega zbora.
 4. Poročilo upravnega in nadzornega odbora.
 5. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka za leto 1945 in 1946.
 6. Sklepanje o razrešnici upravnega in nadzornega odbora.
 7. Volitev treh članov upravnega in enega člana nadzornega odbora.
 8. Volitev delegata za skupščino poslovnih zvez.
 9. Volitev ljudskega tožila.
 10. Sklepanje o določitvi najvišjega zneska, do katerega se sme zadruga zadolžiti.
 11. Razni predlogi in pritožbe članov.
 12. Slučajnosti.
- Člen 20. zadrurnih pravil določa: Ako bi skupščina ob določeni uri ne bila sklepna, bo eno uro pozneje druga skupščina z istim dnevnim redom na istem mestu pravnoveljavno sklepala ne glede na število navzočih članov.

UPRAVNI ODBOR

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in tovarišem Tomšičeve brigade sporočamo, da smo pripeljali v sredo na Zale našega dragega sina in brata

Jožeta Bolto

Poslovili se bomo od njega pri skupnem pokopu v ponedeljek 14. t. m.

Sneberje, Dev. Mar. v Polju, 11. aprila 1947.

Zalujoči starši, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

+

Zapustila nas je in v Bogu zaspala

Ivana Belar

poštna uradnica v pokoju

Pogreb bo v ponedeljek, dne 14. t. m. ob 14.30 z Zal, kapele sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, Nova mesto, dne 11. aprila 1947.

Zalujoča rodbina TRAVIZAN

+

Dne 28. oktobra 1943 je padel pri Grčaricah pri okto. brski nemški ofenzivi naš dragi brat, stric in svak

dr. LADISLAV JERMOL

zdravnik sanit. referent IX. brigade

Njegove zemске ostanke smo prepeljali v Ljubljano, kjer ležijo na žalah, skupaj z ostalimi prekapanimi borci. Žalna svečanost bo v nedeljo ob 15. uri.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 14. t. m. dopoldne.

Ljubljana, Aleksinac, 12. aprila 1947.

Zalujoči ostali: Albert, Ing. Josip, brata; Zora Štrus, Sonja Vučnik, Milena Pop

